

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. birželio 8 d.
(OR. en)

9865/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0224 (COD)

RECH 272
COMPET 421
IND 156
MI 436
EDUC 245
TELECOM 170
ENER 224
ENV 413
REGIO 38
AGRI 271
TRANS 248
SAN 181
CADREFIN 79
CODEC 998
IA 189

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. birželio 7 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 435 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ ir su ja susijusių dalyvavimo ir sklaidos taisyklių

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 435 final.

Pridedama: COM(2018) 435 final

Briuselis, 2018 06 07
COM(2018) 435 final

2018/0224 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ ir su ja
susijusių dalyvavimo ir sklaidos taisyklių**

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2018) 291 final} - {SWD(2018) 307 final} - {SWD(2018) 308 final} -
{SWD(2018) 309 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pagrindimas ir tikslai

Pasiūlymas dėl programos „Europos horizontas“ visapusiškai suderintas su Komisijos pasiūlymu dėl kito ilgalaikio Sąjungos 2021–2027 m. biudžeto, taip pat su Komisijos prioritetais, išdėstytais jos Darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo, teisingumo ir demokratinų pokyčių darbotvarkėje, ir pasaulio politikos prioritetais (darnaus vystymosi tikslais). Juo sustiprinama Sąjungos darbotvarkė po 2020 m., dėl kurios susitarta 2017 m. kovo 25 d. Romos deklaracijoje.

Šis pasiūlymas grindžiamas prielaida, kad moksliniai tyrimai ir inovacijos padeda įgyvendinti piliečių prioritetus ir didinti Europos našumą ir konkurencingumą, taip pat yra labai svarbūs mūsų socialiniams ir ekonominiams modeliams ir vertybėms išsaugoti ir suteikia galimybių sistemingiau spręsti kylančius uždavinius.

Programos „Europos horizontas“ dokumentų rinkinį sudaro:

1. pasiūlymas dėl bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“, kuriuo, be kita ko, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės (pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, toliau – SESV);
2. pasiūlymas dėl specialiosios programos, skirtos programai „Europos horizontas“ įgyvendinti (SESV);
3. pasiūlymas dėl mokslinių tyrimų ir mokymo programos pagal Euratomo sutartį, kuria papildoma programa „Europos horizontas“;
4. susiję poveikio vertinimai ir finansinės teisės akto pažymos.

Specialią gynybos srities mokslinių tyrimų programą siūloma sukurti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu .../.../ES, kuriuo 2021–2027 m. laikotarpiui įsteigiamas Europos gynybos fondas.

Šiuo dokumentų rinkiniu du dabartiniai teisės aktai (bendroji programa ir dalyvavimo ir sklaidos taisyklės) sujungiami į vieną teisės aktą, taip pat kartu atliekama keletas su supaprastinimu susijusių patobulinimų.

Kalbant konkrečiai, programa „Europos horizontas“ (toliau – Programa) padės stiprinti Sąjungos mokslinę ir technologines bazines, kad būtų galima spręsti svarbiausius pasaulinius mūsų laikų uždavinius ir pasiekti darnaus vystymosi tikslus (DVT). Tuo pat metu Programa padės didinti Sąjungos, įskaitant jos pramonę, konkurencingumą. Programa „Europos horizontas“ padės įgyvendinti strateginius Sąjungos prioritetus, taip pat plėtoti ir įgyvendinti Sąjungos politiką. Sparčiai besikeičiančiame pasaulyje Europos sėkmė vis labiau priklauso nuo jos sugebėjimo aukštos kokybės mokslinių tyrimų rezultatus paversti inovacijomis, darančiomis tikrą teigiamą poveikį mūsų ekonomikai ir gyvenimo kokybei, taip pat kurti naujas rinkas ir daugiau kvalifikuoto darbo vietų.

Norint pasiekti šį tikslą ir pasinaudoti sėkmingai įgyvendinta ankstesne programa, pagal programą „Europos horizontas“ toliau integruotai remiamas visas mokslinių tyrimų ir inovacijų ciklas.

Išlaikomas bendro dalyvavimo ir sklaidos taisyklių rinkinio principas, tačiau šiuo pasiūlymu šios taisyklės toliau tobulinamos.

Šiame pasiūlyme nustatyta taikymo diena – 2021 m. sausio 1 d. Pasiūlymas teikiamas 27 valstybių narių Sąjungai, atsižvelgiant į 2017 m. kovo 29 d. Europos Vadovų Tarybos gautą Jungtinės Karalystės pranešimą dėl jos ketinimo išstoti iš Europos Sąjungos ir Euratomo remiantis Europos Sąjungos sutarties 50 straipsniu.

- **Suderinamumas su galiojančiomis politikos nuostatomis**

Ši bendroji programa yra pavyzdinė Sąjungos programa, skirta moksliniams tyrimams ir inovacijoms remti nuo jų koncepcijos iki panaudojimo rinkoje. Ja siekiama papildyti nacionalinį ir regioninį finansavimą. Skatindama konkuruoti viso žemyno mastu ir bendradarbiauti pažangiausio mokslo ir inovacijų srityje, bendroji programa jau suteikė išskirtinę Europos pridėtinę vertę. Taip pasiekta mokslinių laimėjimų, padidėjo konkurencingumas ir rasta visuomenės uždavinių sprendimo būdų. Siūloma nauja bendra programa „Europos horizontas“ bus siekiama daryti dar didesnę poveikį negu pagal dabartinę programą „Horizontas 2020“, kuri, kaip plačiai pripažįstama, labai padeda siekti Europos tikslų. Dėl pasaulinės konkurencijos sąlygomis greitai kintančių mokslinių tyrimų ir inovacijų viešojo parama moksliniams tyrimams ir inovacijoms tampa kaip niekad svarbi, visų pirma Sąjungoje, kur jos pridėtinė vertė neginčijama. Šis pasiūlymas visapusiškai suderintas su Komisijos mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarke, įskaitant pagrindinį tikslą 3 proc. Sąjungos BPV investuoti į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, taip pat su komunikatu „Atnaujinta Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkė – Europos galimybė formuoti savo ateitį“ (Europos Komisijos medžiaga 2018 m. gegužės 16–17 d. neformaliai vadovų susitikimui).

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas visapusiškai suderintas su dabartinėmis Sąjungos politikos sritimis. Programa „Europos horizontas“ rengta atsižvelgiant į dabartinius Komisijos prioritetus, rezultatais grindžiamo biudžeto sudarymo politiką (pagal kurią kaip niekad svarbus ekonominis Sąjungos išlaidų programų naudingumas), įgyvendinamą Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., įgyvendinamą Visuotinę ES strategiją ir Komisijos pasiūlymą dėl kito ilgalaikio Sąjungos biudžeto.

Moksliniai tyrimai ir inovacijos yra labai svarbūs norint sėkmingai įgyvendinti Sąjungos prioritetus, visų pirma susijusius su darbo vietų kūrimu ir ekonomikos augimu, bendrąja skaitmenine rinka, energetikos sąjunga ir klimato politika, tokiose srityse kaip sveikatos priežiūra, skaitmeninės technologijos, pramonės pertvarka, įtrauki ir demokratinė visuomenė, gamtos ištekliai, energetika, judumas, aplinka, maistas, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomika, kosmosas ir saugumas. Moksliniai tyrimai ir inovacijos yra pažangios ekonomikos, kokia ir yra Sąjungos ekonomika, našumo ir konkurencingumo pagrindas.

Investicijomis į mokslinius tyrimus ir inovacijas bus papildomos ir tarpusavyje stiprinamos investicijos pagal kitas Sąjungos programas. Mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatais bus

naudojamasi užtikrinant jų sąveiką su kitomis Sąjungos programomis, siekiant paskatinti jais naudotis nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, taip kuo geriau išnaudojant Europos inovacijų teikiamas galimybes. Ši veikla bus papildoma veiksmingomis plačiąjai visuomenei skirtomis mokslinių tyrimų ir inovacijų srities ryšių ir informavimo kampanijomis. Paramos moksliniams tyrimams ir inovacijoms ir naudojimosi jų rezultatais papildomumas ir sąveika visu ilgalaikio Sąjungos biudžeto vykdymo laikotarpiu bus didinami vykdant strateginį mokslinių tyrimų ir inovacijų planavimą. Šis procesas bus pakankamai lankstus, kad Komisija ir Sąjungos institucijos galėtų greitai reaguoti į skubius poreikius ir naujus prioritetus.

Šis pasiūlymas taip pat visapusiškai suderintas su Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro koncepcija. Šias tarpusavio sąsajas reikėtų toliau užtikrinti ir stiprinti pasinaudojant atitinkamais veiksmais, kurių jau imtasi pagal programą „Horizontas 2020“ struktūrinėms reformoms remti, siekiant gerinti nacionalinių mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemų kokybę ir didinti jų efektyvumą trimis lygmenimis: pirma, daug investuojant į mokslo ir technologijų mokslinius tyrimus ir inovacijas; antra, sukuriant inovacijoms palankesnę ir mažiau rizikingą verslo aplinką; trečia, užtikrinant, kad Europos Sąjungos piliečiams būtų padedama prisitaikyti prie greitos ir kai kuriems asmenims nerimą keliančios inovacijų, skaitmeninio ir tokių visuotinių pasaulinių tendencijų kaip dirbtinis intelektas ir žiedinė ekonomika skatinamos pertvarkos.

Programos veiksmais turėtų būti proporcingai naudojamosi tokioms problemoms kaip rinkos nepakankamumas arba nepakankamos investicijos spręsti, nedubliuojant ar neišstumiant privačiojo finansavimo. Be to, šie veiksmai turėtų suteikti aiškią Europos pridėtinę vertę. Taip bus užtikrinamas Programos veiksmų ir ES valstybės pagalbos taisyklių suderinamumas, vengiant neleistino konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Programa „Europos horizontas“ grindžiama SESV antraštinėmis dalimis „Pramonė“ ir „Moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra bei kosmosas“ (173, 182, 183 ir 188 straipsniais).

Kadangi pagal specialiąją programą, kuria įgyvendinama programa „Europos horizontas“, itin remiamos inovacijos, dabar ši programa grindžiama SESV antraštinėmis dalimis „Pramonė“ ir „Moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra bei kosmosas“ (173 ir 182 straipsniais). Šiomis antraštinėmis dalimis taip pat grindžiama specialioji gynybos mokslinių tyrimų programa (*ibid*).

Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT) grindžiamas antraštine dalimi „Pramonė“; jam ir toliau bus skiriamas programos „Europos horizontas“ finansinis įnašas.

Pasiūlymas dėl Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programos grindžiamas Euratomo sutarties 7 straipsniu.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Remiantis SESV 4 straipsnio 3 dalimi, Sąjunga šioje srityje dalijasi (lygiaverte) kompetencija su valstybėmis narėmis. Kad išspręstų šiuo metu Europoje kylančius uždavinius, Sąjunga turi investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas, pasiekdama masto, aprėpties ir spartos ekonomiką. Sąjungos lėšomis finansuojama mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, palyginti su nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis remiamais moksliniais tyrimais ir inovacijomis, duoda

akivaizdžią naudą: pasiekama kritinė masė, reikalinga pasauliniams uždaviniams spręsti; skiriamas konkurencija grindžiamą finansavimą didinama Sąjungos mokslinė kompetencija; kuriami tarpvalstybiniai, daugiadiscipliniai tinklai; stiprinamas žmogiškasis kapitalas; sisteminamos nacionalinės mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos, didinamas Sąjungos konkurencingumas; suteikiama naujų galimybių rinkoje.

- **Proporcingumo principas**

Imantis veiksmų Sąjungos lygmeniu bus sudaromos sąlygos bendradarbiauti tarptautiniu mastu ir konkuruoti visame pasaulyje, siekiant užtikrinti, kad būtų atrenkami geriausi pasiūlymai. Taip ne tik didinamas kompetencijos lygis ir užtikrinamas pažangiausių mokslinių tyrimų ir inovacijų matomumas, bet ir remiamas tarptautinis judumas ir pritraukiami gambiausi specialistai. Įgyvendinant programą Sąjungos lygmeniu galima geriausiai prisiimti didelę riziką ir planuoti ilgalaikius mokslinius tyrimus ir inovacijas, taip pasidalijant riziką ir užtikrinant tokį veiklos mastą ir masto ekonomiją, kokių kitaip pasiekti nebūtų įmanoma. Bus siekiama užtikrinti sąsajas su nacionalinėmis iniciatyvomis, visų pirma inovacijų srityje.

Be to, tokia programa gali padėti pritraukti papildomų viešųjų ir privačiųjų investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas, toliau gerinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų aplinką, taip pat sparčiau komercinti ir skleisti inovacijas. Sąjungos lygmeniu įgyvendinamos programos taip pat gali padėti formuoti politiką ir siekti politikos tikslų.

Siūlomais veiksmais neviršijama to, kas būtina Sąjungos tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Kaip ir anksčiau, ši teisės aktą siūloma priimti kaip reglamentą, nes juo nustatomos gavėjų teisės ir pareigos. Jis taip pat privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose Sąjungos valstybėse narėse ir bendrosios programos asocijuotosiose šalyse.

3. RETROSPEKTYVINIO VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų retrospektyvinis vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Kaip matyti iš paeiliui atliktų vertinimų, nuo 1984 m., kai Sąjungoje pradėta investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas, Sąjungos bendrosios programos daro didelį ir ilgalaikį poveikį.

Šis pasiūlymas grindžiamas suinteresuotųjų šalių pateikta grįžtamąja informacija, dabartinių programų laikotarpio vidurio vertinimų išvadomis, ankstesnių programų *ex post* vertinimais ir prognozėmis.

Komunikate dėl programos „Horizontas 2020“ laikotarpio vidurio vertinimo nustatytos kelios tobulintinos sritys. Be išsamios analizės, programos „Horizontas 2020“ laikotarpio vidurio vertinimo išvados grindžiamos išsamiais suinteresuotųjų šalių atsiliepimais ir nepriklausomos aukšto lygio darbo grupės ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programų poveikio didinimo klausimais (P. Lamy aukšto lygio darbo grupės) strateginėmis rekomendacijomis. Šias išvadas būtų galima glaustai apibendrinti taip:

- (a) toliau paprastinti;
- (b) palaikyti proveržio inovacijas;
- (c) didinti poveikį orientuojantis į misijas ir įtraukiant piliečius;
- (d) didinti sąveiką su kitomis Sąjungos finansavimo programomis ir Sąjungos politikos kryptimis;
- (e) stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą;
- (f) didinti atvirumą;
- (g) racionalizuoti finansavimo pasiūlos spektrą.

• **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Surengdama atviras konsultacijas, Komisija siekė gauti grįžtamosios informacijos apie pagrindines Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos po 2020 m. koncepcijos dalis. Šių konsultacijų rezultatais buvo remiamasi rengiant Programos poveikio vertinimą; jie taip pat padėjo parengti dabartinį teisės akto pasiūlymą.

Siekiant užtikrinti, kad rengiant programą „Europos horizontas“ būtų sistemingai atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių nuomonę, konsultacijos buvo rengiamos įvairiu metu. Kad būtų atsižvelgiama į įvairius informacijos poreikius, surengta įvairių rūšių konsultacijų: nuo suinteresuotųjų šalių konferencijų ir renginių iki ekspertų grupių, internetinių konsultacijų, praktinių seminarų, susitikimų ir seminarų ir pateiktų pozicijų dokumentų analizės.

97 proc. respondentų, dalyvavusių teminėse atvirose viešose konsultacijose dėl kito ilgalaikio investicijų, mokslinių tyrimų ir inovacijų, MVI ir bendrosios rinkos sričių Sąjungos biudžeto, mano, kad svarbiausias politikos uždavinys yra Sąjungoje skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas.

Pagrindines suinteresuotųjų šalių išvadas galima apibendrinti taip:

- reikėtų išlaikyti trimis veiklos sritimis grindžiamą programos „Horizontas 2020“ struktūrą, tačiau reikia užtikrinti geresnes šių veiklos sričių tarpusavio sąsajas;
- reikia didinti sėkmingai įgyvendinamų pavieniams tyrėjams skirtų programų (EMTT, programos „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“) biudžetą;
- dotacijų skyrimas ir toliau turėtų būti pagrindinis finansavimo modelis, prireikus papildomas specialiomis finansinėmis priemonėmis;
- reikėtų teikti paramą veiklai, padedančiai skleisti kompetenciją arba ja dalytis;
- mažesnio masto bendri projektai svarbūs siekiant didinti dalyvių skaičių;
- misijos turi turėti visus paveikaus kelio į priekį požymius;
- reikėtų labiau įtraukti piliečius į bendrąją programą;
- Europos inovacijų taryba turėtų atlikti Europos inovacijų skatintojos funkcijas;
- reikia stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą, siekiant išspręsti pasaulinius uždavinius;
- įgyvendinant Sąjungos lėšomis finansuojamus projektus sukaupiami duomenys ir įgyjamos žinios turėtų būti prieinami visiems;
- labai reikia supaprastinti mokslinių tyrimų ir inovacijų aplinką;
- sudėtinga užtikrinti sąveiką su kitomis Sąjungos programomis, tačiau ši sąveika yra būtina;
- reikia stiprinti kvietimų teikti pasiūlymus ir misijų programavimo procesą;
- reikia toliau stengtis supaprastinti procedūras;

- svarbiausia yra galėti įvertinti poveikį ir apie jį pranešti.

• Nepriklausomas tyrimas

Komisija iš esmės rėmėsi nepriklausomais tyrimais. Visų pirma, tai pasakytina apie Pascalio Lamy pirmininkaujamos aukšto lygio darbo grupės rekomendacijas ir išvadas, pateiktas 2017 m. liepos mėn. patvirtintoje Nepriklausomos aukšto lygio darbo grupės ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programų poveikio didinimo klausimais ataskaitoje „LAB – FAB – APP. Investicijos į tokią Europos ateitį, kokios norime“ (angl. *LAB – FAB – APP: Investing in the European future we want*).

2017 m. sausio mėn. buvo sudaryta *Europos inovacijų tarybos Novatorių aukšto lygio darbo grupė*, kuriai pavesta padėti Europos Komisijai plėtoti Europos inovacijų tarybos idėją. 2018 m. sausio mėn. buvo patvirtinta ataskaita „*Europa grįžo. Spartesnis proveržio inovacijų diegimas*“ (angl. *Europe is back: Accelerating breakthrough innovation*), kurioje pateikta 14 rekomendacijų.

Atsižvelgiant į P. Lamy ataskaitoje pateiktas rekomendacijas dėl misijų, konsultuoti Komisiją į misijų orientuoto požiūrio klausimais buvo paskirtas išorės ekspertas. 2018 m. vasario mėn. profesorė Mariana Mazzucato pateikė ataskaitą „*Į misijų orientuoti moksliniai tyrimai ir inovacijos Europos Sąjungoje. Problemų sprendimo metodas, kuriuo siekiama paskatinti inovacijomis grindžiamą augimą*“ (angl. *Mission-Oriented Research & Innovation in the European Union - A problem-solving approach to fuel innovation-led growth*)¹, kurioje pasiūlė penkis pagrindinius Sąjungos lygmeniu vykdomų misijų atrankos kriterijus.

Be to, profesorius Jürgeno Rüttgerso pirmininkaujama Pramonės technologijų aukšto lygio strateginė grupė pasiūlė naują bazinių didelio poveikio technologijų apibrėžtį ir pateikė rekomendacijų, kaip būtų galima kuo labiau padidinti jų indėlį į integracinį augimą, demokratiją, gerovę, didesnę lygybę ir geresnes darbo vietas.

Išsamus aukšto lygio darbo grupių ataskaitų ir tyrimų sąrašas pateikiamas poveikio vertinimo priede.

• Poveikio vertinimas

Šis pasiūlymas grindžiamas poveikio vertinimu. Reglamentavimo patikros valdyba pasiūlymui su išlygomis pritarė ir rekomendavo geriau apibūdinti: i) Programos veiklos sričių tarpusavio pusiausvyrą; ii) Europos inovacijų tarybos ir mokslinių tyrimų ir inovacijų misijų loginį pagrindą ir pridėtinę vertę; iii) supaprastintus įgyvendinimo mechanizmus².

Konkurencingos pasaulio mastu ir vis labiau nuo žinių priklausomos ekonomikos sąlygomis moksliniai tyrimai ir inovacijos lemia pažangios ekonomikos, kokia ir yra Europos ekonomika, našumą ir konkurencingumą – pastaraisiais dešimtmečiais inovacijomis grindžiami apie du trečdaliai Europos ekonomikos augimo. Jos skatina ir padeda kurti naujas ir geresnes darbo vietas, taip pat plėtoti žinioms imlią veiklą, o šioje srityje dirba daugiau kaip 33 proc. visų Europos darbuotojų. Tose strateginėse srityse, kurios yra mūsų visuomenės, ekonomikos ir tarptautinių įsipareigojimų pagrindas, Europa turi tvariai išlaikyti ir netgi stiprinti savo technologinius, pramoninius ir inovacinius pajėgumus.

¹ https://ec.europa.eu/info/news/bold-science-meet-big-challenges-independent-report-calls-mission-oriented-eu-research-and-innovation-2018-feb-22_en.

² Išsami šių rekomendacijų laikymosi analizė pridedama prie poveikio vertinimo.

Norint Europoje skatinti plataus masto inovacijas, kurios yra Europos socialinių ir ekonominių modelių ir vertybių išsaugojimo pagrindas, reikia dėti daugiau pastangų. Numatomas tolesnio Programos įgyvendinimo poveikis išnagrinėtas poveikio vertinime. Manoma, kad, palyginti su šiuo metu įgyvendinama programa, programa „Europos horizontas“:

- **didinant mokslinę kompetenciją ir mokslinį poveikį, padės įgyti daugiau naujų žinių ir kurti daugiau naujų technologijų.** Pagal Programą bus toliau skatinamas aukščiausio lygio mokslininkų ir novatorių bendradarbiavimas tarpvalstybiniu lygmeniu, sudarant sąlygas tarptautiniu ir tarpsektoriniu lygmenimis koordinuoti viešojo ir privačiojo sektorių investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Įgyvendinant programą „Horizontas 2020“ jau pritraukta geriausių pasaulio mokslo tiriamųjų institucijų ir tyrėjų, paremta 340 000 tyrėjų ir išplėtotas kvalifikuotas Europos žmogiškasis kapitalas. Pagal programą „Horizontas 2020“ parengtos pasaulinio lygio mokslinės publikacijos, kurios cituojamos daugiau kaip du kartus dažniau negu pasaulio vidurkis ir kurios padeda pasiekti didelių mokslinius laimėjimus;
- **darys teigiamą poveikį ekonomikos augimui, prekybai ir investicijų** srautams, taip pat kokybiškoms tyrėjų darbo vietoms ir tarptautiniam judumui Europos mokslinių tyrimų erdvėje. Manoma, kad, įgyvendinant Programą, BVP per 25 metus vidutiniškai padidės 0,08–0,19 proc., o tai reiškia, kad kiekvienas investuotas euras tuo pačiu laikotarpiu gali duoti iki 11 EUR BVP grąžą. Manoma, kad investavimo etapu (2021–2027 m.) Sąjungos investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas tiesiogiai paskatins sukurti iki 100 000 su mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla susijusių darbo vietų. 2027–2036 m. vykdant su Programa susijusią ekonominę veiklą tikimasi netiesiogiai paskatinti sukurti iki 200 000 darbo vietų; iš jų 40 proc. bus aukštos kvalifikacijos darbuotojų darbo vietos;
- **darys didelį poveikį visuomenei ir aplinkai.** Šis poveikis bus daromas skleidžiant mokslinių tyrimų rezultatus, jais naudojantis ir juos panaudojant, taip pat juos paverčiant naujomis prekėmis, paslaugomis ir procesais, o o tai savo ruožtu padės sėkmingai įgyvendinti politinius tikslus, taip pat diegti socialines ir ekologines inovacijas.

Iš šio poveikio matyti, kad **Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos nutraukimo kaina (t. y. ES masto veiksmų nebuvimo kaina) galėtų būti didelė.** Nutraukus programą galėtų sumažėti konkurencingumas ir ekonomikos augimas (per 25 metus būtų prarasta iki 720 mlrd. EUR BVP³), taip pat smarkiai sumažėti privataus sektoriaus ir nacionalinių investicijų, kurios šiuo metu atsveriamos bendromis Sąjungos lygmens investicijomis, be to, galėtų būti iššvaistomos didžiulės galimybės daryti teigiamą poveikį visuomenei, ekonomikai ir aplinkai.

Be to, įgyvendinant naująją programą gavėjams ir programos administratoriams bus toliau paprastinamos taisyklės, didinamas teisinis tikrumas ir mažinama administracinė našta.

³ Nuostoliai apskaičiuoti remiantis modeliu NEMESIS, t. y. atsižvelgiant į didžiausią Programos poveikį.

• Supaprastinimas

Norint pasiekti programos „Europos horizontas“ tikslus, supaprastinimas atlieka esminį vaidmenį. Kad būtų galima pritraukti geriausių tyrėjų ir novatoriškiausių verslininkų, su dalyvavimu Programoje susijusi administracinė našta turi būti kuo mažesnė.

Pagrindiniai supaprastinimo ypatumai, daugiausia išdėstyti dalyvavimo ir sklaidos taisyklėse, yra šie (išsamesnė informacija pateikiama toliau):

- **toliau taikomos** programos „Horizontas 2020“ supaprastinimo priemonės, kurias palankiai įvertino jos dalyviai, pavyzdžiui, išlaikoma iš trijų veiklos sričių sudaryta Programos struktūra, paprastas finansavimo modelis ir dalyvių portalas;
- **supaprastinamas finansavimo pasiūlos spektras**. Pavyzdžiui, supaprastinamas požiūris į partnerystę, nustatant tik tris jos rūšis ir aiškius partnerystės programų atrankos ir įgyvendinimo kriterijus, siekiant užtikrinti, kad jos padėtų siekti bendrųjų ir konkrečių programos „Europos horizontas“ tikslų;
- **toliau paprastinama dabartinė realiųjų išlaidų kompensavimo sistema**, ypač kiek tai sietina su personalo išlaidomis;
- **platesniu mastu pripažįstami įprasti gavėjų apskaitos metodai**, ypač kalbant apie vidaus sąskaitų faktūrų išrašymą ir paslaugas, kurios taip pat apimtų didelę mokslinių tyrimų infrastruktūrą, lygiavertę programos „Horizontas 2020“ mokslinių tyrimų infrastruktūrai;
- **dažniau naudojamas** naujajame Finansiniame reglamente numatytu **supaprastintu išlaidų apmokėjimu**, ypač galimybėmis atitinkamose srityse projektus finansuoti fiksuotomis sumomis, atsižvelgiant į patirtį, įgytą pagal programą „Horizontas 2020“ įgyvendinant bandomąjį projektą;
- **didinamas tarpusavio pasitikėjimas auditais**, siekiant mažinti keliose Sąjungos finansavimo programose dalyvaujantiems gavėjams tenkančią audito naštą;
- **išplečiama Dalyvių garantijų fondo, kurio pavadinimas pakeičiamas į Savitarpio draudimo mechanizmą, taikymo sritis**, įtraukiant visų tiesiogiai valdomų Sąjungos programų paramos gavėjus ir veiksmus, kurie nefinansuojami programos „Horizontas 2020“ lėšomis (iniciatyvas, kurių imamasi pagal 185 straipsnį);
- bus pripažįstamas **pažangumo ženklas**, kuriuo pažymėti pasiūlymai gali būti remiami Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, „Europos socialinio fondo+“ arba Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis;
- visose programos „Europos horizontas“ dalyse išlaikomi **pagrindiniai pasiūlymų vertinimo** ir atrankos proceso **principai**. Vis dėlto, atsižvelgiant į kvietimų teikti pasiūlymus apimtį, bus siekiama sukaupti įvairesnę kompetenciją, įskaitant naudotojų grupių ir pilietinės visuomenės organizacijų kompetenciją⁴. Naujas dalykas taikant misijomis grindžiamą požiūrį bus tai, kad bus vertinamas ne vien pavienių pasiūlymų pažangumas ir poveikis, bet ir pažangių pasiūlymų, kaip visumos, tarpusavio derėjimas. Nors pagrindiniai principai iš anksto aiškiai išdėstyti taisyklėse, darbo programose bus pateikiama išsamesnė informacija apie taikomus sutarties sudarymo kriterijus, atsižvelgiant į kvietimų teikti pasiūlymus ir priemonių tikslus (t. y. aspektus, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant vertinimo procedūras).

Be pagrindinių programos „Europos horizontas“ teisės aktų, bus imamasi veiksmų, siekiant supaprastinti Programos įgyvendinimo procedūras, pradedant pavyzdiniais dotacijų

⁴ Pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimo įgyvendinant ES bendrąsias programas tinklo analizė.

susitarimais ir įtraukiant visus procesus, dokumentus, pagalbos tarnybas, paramos paslaugas ir IT sistemas, taip toliau mažinant dalyviams tenkančią administracinę naštą ir spartinant dotacijų skyrimo procesą. Komisija, konsultuodamasi su suinteresuotosiomis šalimis, šias veiksmingesnio įgyvendinimo priemones parengs teisėkūros proceso metu.

- **Pagrindinės teisės**

Šiame reglamente laikomasi pagrindinių teisių ir principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Visų pasiūlymų biudžetas pateikiamas dabartinėmis kainomis. Komisija, remdamasi sąnaudų ir naudos analize, programai „Europos horizontas“ įgyvendinti gali toliau naudotis vykdomųjų įstaigų paslaugomis.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija, atsižvelgdama į privalomos sąnaudų ir naudos analizės rezultatus, gali padidinti **vykdomosioms įstaigoms** pavesto biudžeto dalį. Atsižvelgiant į naujosios bendrosios programos taikymo srities naujoves (pvz., misijas ir Europos inovacijų tarybą) ir tai, kad įstaigoms bus pavesta didesnė biudžeto dalis, reikės pakeisti šių įstaigų įgaliojimus⁵.

Tai padės mažinti administracines išlaidas, didinti sąveiką su kitomis programomis ir daugiau dėmesio skirti veiklos rezultatams.

Nors su itin svarbiu politikos turiniu susijusi veikla vykdomosioms įstaigoms iš esmės neperduodama, siekiant stiprinti įrodymų, kuriais grindžiamas politikos formavimas, bazę ir vadovaujantis sklaidos ir naudojimosi strategija, bus stiprinamas šių įstaigų mokslinių tyrimų ir inovacijų duomenų ir jų rezultatų perdavimo Komisijai procesas.

Vertinimai bus atliekami vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo⁶ 22 ir 23 punktais, kuriuose visos trys institucijos patvirtino, kad galiojančių teisės aktų ir vykdomos politikos vertinimai turėtų būti tolesnių veiksmų pasirinkimo poveikio vertinimų pagrindas. Atliekant šiuos vertinimus, remiantis Programos rodikliais ir (arba) siektinomis reikšmėmis, taip pat išsamia Programos aktualumo, veiksmingumo, efektyvumo, suteikiamos pakankamos Europos pridėtinės vertės ir suderinamumo su kitomis Sąjungos politikos sritimis analize, bus vertinamas praktinis Programos poveikis. Siekiant nustatyti trūkumus ir (arba) problemas, taip pat galimybes toliau tobulinti veiksmus arba jų rezultatus ir padėti didinti naudojimosi jais mastą ir (arba) jų poveikį, bus atsižvelgiama į įgytą patirtį.

⁵ Su kitais elementais galima susipažinti poveikio vertinimo priede.

⁶ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros, OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14.

Kad būtų galima geriau stebėti Programos poveikį ir apie jį pranešti, programos „Europos horizontas“ **stebėsenos ir vertinimo sistema** bus grindžiama trimis pagrindiniais ramsčiais:

- metinė Programos įgyvendinimo stebėseną – veiklos rezultatų rodiklių stebėseną trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu pagal pagrindines poveikio trajektorijas siekiant Programos tikslų, jei įmanoma, remiantis pradinėmis ir siektinomis reikšmėmis;
- nuolatiniu duomenų apie programos valdymą ir įgyvendinimą rinkimu;
- dviem visapusiškais Programos (meta)vertinimais: laikotarpio vidurio ir *ex post*, t. y. baigiamuoju, vertinimais. Šie vertinimai bus grindžiami suderintais kiekvienos Programos dalies, veiksmų rūšies ir įgyvendinimo mechanizmo vertinimais, atliekamais remiantis bendrais vertinimo kriterijais ir standartiniais metodais; jais bus grindžiami darytini Programos pakeitimai.

Metinė Programos įgyvendinimo siekiant tikslų stebėseną bus grindžiama poveikio trajektorijomis ir susijusiais pagrindiniais poveikio trajektorijų rodikliais. Šias trajektorijas galima išreikšti trimis papildomomis poveikio kategorijomis, atspindinčiomis nelineinį investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas pobūdį:

1. mokslinis poveikis, susijęs su pasauliniams uždaviniams spręsti reikalingų naujų aukštos kokybės žinių, įgūdžių, technologijų ir sprendimų kūrimo ir sklaidos rėmimu;
2. socialinis poveikis, susijęs su mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikio formuojant, remiant ir įgyvendinant Sąjungos politiką didinimu ir pramonės ir visuomenės skatinimu taikyti novatoriškus sprendimus, siekiant spręsti pasaulinius uždavinius;
3. ekonominis poveikis, susijęs su visų rūšių inovacijų, įskaitant proveržio inovacijas, skatinimu ir aktyvesniu novatoriškų sprendimų platinimu rinkoje.

Bus nustatyti tarpiniai kiekvienos iš šių poveikio kategorijų rodikliai, kuriais bus naudojamosi siekiant stebėti pažangą, atskirai nurodant trumpalaikį, vidutinės trukmės ir ilgalaikį poveikį.

Duomenys apie visų Programos dalių ir visų įgyvendinimo mechanizmų valdymą ir įgyvendinimą⁷ bus toliau renkami beveik tikuoju laiku. Šie duomenys bus renkami centralizuotai ir suderintai. Jie taip pat bus toliau viešai skelbiami specialiaame internetiniame portale, kur beveik tikuoju laiku bus galima atsisiųsti pagal Programos dalis, veiksmų rūšis ir organizacijų rūšis suskirstytus duomenis, įskaitant konkrečius duomenis apie MVĮ. Bus kaupiama informacija apie, *inter alia*, pasiūlymus, paraiškas, dalyvius ir projektus (jų skaičių, kokybę, Sąjungos įnašą ir kt.); atrinktų paraiškų dalis; vertintojų, pareiškėjų ir dalyvių profilius (iš dalies grindžiamus unikaliais identifikatoriais, įskaitant šalį, lytį, apyvartą, projekte atliekamą vaidmenį ir kt.); įgyvendinimą (įskaitant laiką iki dotacijos suteikimo, klaidų lygį, įvykdymo lygį, prisiimamos rizikos lygį ir kt.); ryšių, sklaidos ir naudojimosi sričių veiklą; indėlį į Sąjungos klimato ir aplinkosaugos tikslus. Siekiant geriau stebėti investicijas į žinių visuomenės kūrimą, programų įgyvendinimo laikotarpiu gali būti renkama informacija apie Sąjungos lėšas, skiriamas su naudojimosi mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatais, visų pirma pasiekiamais įgyvendinant bendrąsias programas, ir jų panaudojimu.

⁷ Su kitais elementais galima susipažinti poveikio vertinimo priede.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Programa „Europos horizontas“ – nauja bendroji programa, kuria, atsižvelgiant į kintantį mokslinių tyrimų ir inovacijų pobūdį, siekiama daryti kuo didesnę poveikį; jos struktūra siekiama užtikrinti didesnę suderinamumą ir geresnius veiklos rezultatus. Siekiant stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę, siūloma naudotis trimis veiklos sritimis grindžiama struktūra, visas šias veiklos sritis susiejant tarpusavyje ir papildant pagrindine veikla.

Trimis veiklos sritimis grindžiama struktūra

Pirmojoje veiklos srityje „Atvirasis mokslas“ bus užtikrinamas nuoseklus programos „Horizontas 2020“ testinimas teikiant paramą pažangiam mokslui pagal principą „iš apačios į viršų“, siekiant stiprinti Sąjungos kaip lyderės pozicijas mokslo srityje, aukštos kokybės žinias ir įgūdžių ugdymą, šiuo tikslu pasitelkiant Europos mokslinių tyrimų tarybą, programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“ ir mokslinių tyrimų infrastruktūrą. Atvirojo mokslo principai ir praktika bus įtraukti į visas Programos dalis.

Antrojoje veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ su visuomenės uždaviniais ir pramonės technologijomis susijusių tikslų bus toliau siekiama labiau vadovaujantis principu „iš viršaus į apačią“ grindžiamu požiūriu, skiriant dėmesio Sąjungos ir pasaulio politikos ir konkurencingumo uždaviniams ir galimybėms. Šie tikslai suskirstyti į penkias veiksmų grupes („Sveikata“, „Įtrauki ir saugi visuomenė“, „Skaitmeninė ekonomika ir pramonė“, „Klimatas, energetika ir judumas“ ir „Maistas ir gamtos ištekliai“) ir suderinti su Sąjungos ir pasaulio politikos prioritetais (darnaus vystymosi tikslais); siekiant šių tikslų, bendradarbiavimas ir konkurencingumas laikomi pagrindinėmis varomosiomis jėgomis. Suskirstant tikslus į veiksmų grupes, kurių kiekvienai nustatoma po keletą intervencinių priemonių sričių, siekiama skatinti tarpdiscipliną, tarpsektorinį, įvairias politikos sritis aprėpiantį ir tarptautinį bendradarbiavimą, taip užtikrinant didesnę poveikį ir geriau išnaudojant inovacijų teikiamas galimybes, kurių dažnai daugiausiai atsiranda pasiekus įvairių mokslo sričių ir sektorių sąveiką.

Be nuolat skelbiamų kvietimų teikti pasiūlymus, **bus nustatyta keletas labai svarbių misijų.** Jų koncepcijos bus parengtos vykdant strateginį planavimą. Misijoms bus nustatyti plataus užmojo, tačiau per nustatytą laiką įgyvendintini tikslai; jos turėtų padėti sudominti visuomenę ir atitinkamais atvejais ją įtraukti. Misijos bus rengiamos kartu su valstybėmis narėmis, Europos Parlamentu, suinteresuotosiomis šalimis ir piliečiais.

Antrojoje veiklos srityje pramonė įtvirtinama kaip esminė visų Programos tikslų įgyvendinimo varomoji jėga. Kad užtikrintų pramonės konkurencingumą ir sugebėjimus spręsti būsimus pasaulinius uždavinius, Sąjunga pagrindinėse srityse, kuriomis grindžiama mūsų ekonomikos ir visuomenės pertvarka, turi stiprinti ir išlaikyti savo technologinius ir pramonės pajėgumus. Pirmenybė bus teikiama investicijoms į bazinės didelio poveikio ateities technologijas.

Antrojoje veiklos srityje taip pat bus rengiami moksliniai įrodymai ir teikiama techninė pagalba formuojant Sąjungos politiką, be kita ko, pasitelkiant Jungtinio tyrimų centro vykdomą veiklą. Ši veiklos sritis padės pasiekti Sąjungos politikos tikslus vadovaujantis inovacijų principu, kaip nurodyta 2018 m. gegužės 15 d. Europos Komisijos komunikate „Atnaujinta Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkė“. Ypač reikėtų stengtis didinti subjektų iš mažas ir vidutines pajamas gaunančių trečiųjų valstybių dalyvavimo mokslinių tyrimų ir finansavimo programose lygį.

Nors inovacijos bus remiamos įgyvendinant visą Programą, **trečiojoje veiklos srityje „Atvirosios inovacijos“ daugiausia dėmesio bus skiriama proveržio ir rinkas kuriančių**

inovacijų plėtojimui, šiuo tikslu įsteigiant Europos inovacijų tarybą, padedant stiprinti Europos inovacijų ekosistemas ir užtikrinant nuolatinę paramą Europos inovacijos ir technologijos institutui (EIT). Europos inovacijų taryba bus didelį potencialą turintiems novatoriams skirta vieno langelio principu grindžiama institucija. Vykdoma veikla bus daugiausia grindžiama principu „iš apačios į viršų“. Tai turėtų padėti gerokai supaprastinti dabartinį paramos skyrimo procesą ir panaikinti bet koki finansavimo pagal kitas programas „Europos horizontas“ dalis ir „InvestEU“ fondo finansinių priemonių atotrūkį. Parama taip pat bus teikiama ne tik bendradarbiavimui su nacionalinėmis ir regioninėmis inovacijų agentūromis ir jų tarpusavio bendradarbiavimui, bet ir bet kuriam kitam viešajam ar privačiam, nespecializuotam ar tam tikro sektoriaus Europos inovacijų erdvės subjektui.

Europos inovacijos ir technologijos institutas papildys Europos inovacijų tarybos vykdomą veiklą: pasitelkdamas žinių ir inovacijos bendrijas, jis remtų tvarias inovacijų ekosistemas ir prioritetinėse srityse ugdytų verslumo ir inovacijų diegimo įgūdžius. Europos inovacijos ir technologijos institutas padės ES universitetams pertvarkyti savo verslumo modelius, o vykdant jo veiklą bus užtikrinama kuo didesnė sąveika su veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ vykdomais veiksmais ir jų papildomumas.

Europos ekonominė ir socialinė gerovė, gyvenimo, darbo vietų ir aplinkos kokybė priklauso nuo jos gebėjimo kurti žinias ir diegti inovacijas. Taikant principą „iš apačios į viršų“ pirmojoje ir trečiojoje veiklos srityse pirmiausia siekiama didinti kompetenciją, kurti žinias ir inovacijas ir skatinti daugiau investuoti, ypač į naujas, sparčiai augančias pažangiausio mokslo sritis ir proveržio inovacijas, kurias galima toliau plėtoti. Tai yra būtina norint panaikinti žinių ir inovacijų atotrūkį ir stiprinti Sąjungos mokslo ir technologijų bazes, taip padedant įgyvendinti Sąjungos strateginius tikslus ir politikos prioritetus ir užtikrinti ilgalaikį ekonomikos augimą ir konkurencingumą.

Šios trys veiklos sritys bus grindžiamos **veikla, kuria siekiama stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę**, konkrečiai: keitimusi kompetencija, siekiant visapusiškai išnaudoti galimybes prastesnių rezultatų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiekiančiose valstybėse, kad jos pasiektų aukštus Sąjungos kompetencijos standartus (pvz., pasitelkiant tokias iniciatyvas kaip susiejimas, porinės veiklos vykdymas, „EMTE katedros“), ir Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos pertvarka ir stiprinimu, įtraukiant naujos kartos politikos rėmimo priemonę.

Į šią dalį taip pat įtraukiama veikla, susijusi su prognozavimu, bendrosios programos stebėseną ir vertinimu ir rezultatų sklaida ir naudojimu jais, Europos universitetų modernizavimu, parama aktyvesniam tarptautiniam bendradarbiavimui ir iniciatyva „Mokslas, visuomenė ir piliečiai“.

Trimis veiklos sritimis grindžiama struktūra padės didinti **vidinį atskirų Programos dalių suderinamumą**, kad būtų galima pasiekti Programos lygmeniu nustatytus tikslus. Aiškiai apibrėžti ir vienas kitą papildantys intervencinių priemonių loginiai pagrindai padės stiprinti jų tarpusavio ryšį, o atvirasis mokslas ir atvirosios inovacijos bus bendros jų temos. Taip bus užtikrinama, kad, siekiant daryti didesnę poveikį, būtų sistemingai vadovaujama įvairioms mokslo sritims ir atskiroms Programos dalims bendru **į poveikį orientuotu požiūriu**. Pavyzdžiui, misijos padės didinti veiklos srityse „Atvirasis mokslas“ ir „Atvirosios inovacijos“ vykdomos veiklos patrauklumą, o vykdant bendrus mokslinius tyrimus, pagal Europos mokslinių tyrimų tarybos kvietimus teikti pasiūlymus dėl koncepcijos patvirtinimo arba EIT *žinių ir inovacijos bendrijų* sukurtos inovacijos, kurias galima sparčiai plėtoti, bus greitai nukreipiamos į Europos inovacijų tarybą. Vykdamas strateginį planavimą bus dar labiau padidintas vidinis Programos suderinamumas.

Horizontalieji klausimai

Programa „Europos horizontas“ padės gerokai **sustiprinti tarptautinį bendradarbiavimą**, kuris yra labai svarbus siekiant turėti talentingų darbuotojų, įgyti žinių ir praktinės patirties, naudotis infrastruktūra ir patekti į rinkas visame pasaulyje, taip pat veiksmingai spręsti pasaulinius uždavinius ir vykdyti pasaulinius išsipareigojimus. Įgyvendinant bendrąją programą bus stiprinamas bendradarbiavimas ir išplečiami asociacijos susitarimai, į juos įtraukiant valstybes, turinčias labai didelių mokslo, technologijų ir inovacinių pajėgumų. Pagal Programą bus toliau finansuojami mažas ir vidutinės pajamas gaunančių šalių subjektai, taip pat pramoninių ir besiformuojančios rinkos ekonomikos šalių subjektai, jeigu jie turi būtiną kompetenciją arba infrastruktūrą.

Atvirojo mokslo principas taps naujosios Programos *modus operandi*. Pagal šį principą nebus apsiribojama tik programos „Horizontas 2020“ atvirosios prieigos politika, tačiau bus reikalaujama užtikrinti atvirąją prieigą prie publikacijų ir duomenų (pastariesiems bus nustatyta griežtų išimčių) ir mokslinių tyrimų duomenų tvarkymo planų. Įgyvendinant Programą bus skatinama plačiai naudotis surandamais, prieinamais, sąveikiais ir pakartotinai naudojamais (angl. FAIR) duomenimis, taip pat vykdyti veiklą, kuria stiprinami su atviruoju mokslu susiję mokslo darbuotojų gebėjimai ir remiamos paskatų populiarinti atvirąjį mokslą sistemos. Pagrindinį vaidmenį atliks mokslinių tyrimų etika ir piliečių mokslo iniciatyva, taip pat kuriami naujos kartos mokslinių tyrimų vertinimo rodikliai.

Įgyvendinant programą „Europos horizontas“ bus vadovaujamasi **nauju ir labiau į poveikį orientuotu požiūriu į partnerystę**. Bus sumažinta dabartinė didelė Europos partnerystės programų įvairovė, kad tokias programas būtų galima toliau įgyvendinti paprasčiau ir kad jos taptų prieinamos visiems (pavyzdžiui, akademinėi bendruomenei, pramonės sektoriui, valstybėms narėms ir filantropiniams fondams), kartu užtikrinant, kad jos veiksmingai padėtų siekti bendrųjų ir konkrečių programos „Europos horizontas“ tikslų. Tokios programos bus rengiamos remiantis Europos pridėtinės vertės, skaidrumo, atvirumo, bendro poveikio, sverto poveikio, ilgalaikių visų susijusių šalių finansinių išsipareigojimų, lankstumo, nuoseklumo ir Sąjungos, nacionalinių ir regioninių iniciatyvų papildomumo principais. Tokiu požiūriu siekiama sujungti ir racionalizuoti kelias partnerystės programas, kad būtų išvengiama kartojimosi ir dubliavimo ir kad jos būtų geriau suderinamos su Sąjungos politikos prioritetais.

Bus įgyvendinamos trijų lygmenų partnerystės programos:

- (a) bendrai rengiama partnerystė, grindžiama susitarimo memorandumais arba sutartiniais susitarimais su partneriais;
- (b) bendrai finansuojama partnerystė, grindžiama vienu bendru lanksčiu Programos bendrai finansuojamu veiksmu;
- (c) institucinė partnerystė (grindžiama SESV 185 arba 187 straipsniu ir *žinių ir inovacijos bendrijoms* taikomu EIT reglamentu).

Partnerystės sritys, įskaitant galimybes tęsti esamas programas, bus nustatomos strateginio planavimo etapu (siūlomu teisiniu pagrindu apibrėžiamos tik priemonės ir kriterijai, kurie yra naudojami tokia partneryste orientyrai). Pasiūlymai dėl būsimų EIT žinių ir inovacijos bendrijų (ŽIB) bus nurodyti EIT strateginėje inovacijų darbotvarkėje (SID), atsižvelgiant į strateginio planavimo proceso rezultatus. Temos bus nustatomos ir atrenkamos taip, kad būtų kuo didesnė sąveika su Programos veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ vykdomais veiksmais ir jų papildomumas.

Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos nustatytas platesnio užmojo bendras klimato aspekto **integravimo** į visas ES programas tikslas – klimato politikos tikslams pasiekti skirti 25 proc. ES išlaidų. Programos indėlis siekiant šio bendro tikslo bus stebimas tinkamu suskirstymo lygmeniu pasitelkus ES klimato srities rodiklių sistemą, įskaitant tikslesnių metodikų taikymą, jei tokių bus. Komisija kasmet teiks informaciją apie įsipareigojimų asignavimus rengiant metinio biudžeto projektą.

Siekdama padėti visapusiškai išnaudoti Programos galimybes prisidėti prie klimato politikos tikslų, Komisija sieks atitinkamus veiksmus nustatyti Programos rengimo, įgyvendinimo, peržiūros ir vertinimo etapais.

Sąveika

Įvairių Sąjungos programų **sąveika** bus itin skatinama ir didinama vykdant strateginį planavimą. Šis procesas bus paramos moksliniams tyrimams ir inovacijoms Sąjungos biudžeto lėšomis orientacinė sistema. Taip bus užtikrinama veiksminga ir veiklos sąveika su kitomis Sąjungos programomis, visų pirma siekiant užtikrinti veiksmingesnę mokslo ir politikos sričių tarpusavio sąsają ir patenkinti politikos poreikius, taip pat skatinti sparčiau skleisti mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatus ir jais naudotis bei sudaryti sąlygas siekti bendrų tikslų ir nustatyti bendras veiklos sritis (pavyzdžiui, partnerystės arba misijos sritis).

Tokios programos, be kitų priemonių ir programų, būtų bendra žemės ūkio politika (BŽŪP), Europos regioninės plėtros fondas (ERPF), Europos socialinis fondas (ESF+), Europos kosmoso programa, Bendrosios rinkos programa, Aplinkos ir klimato politikos programa (programa LIFE), Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP), Skaitmeninės Europos programa (SEP), programa „Erasmus“, „InvestEU“ fondas ir išorės veiksmų priemonės (Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė (angl. NDICI) ir Pasirengimo narystei pagalbos priemonė (PNPP III)). Itin daug dėmesio bus skiriama sąsajoms su Europos semestru ir reformų įgyvendinimo priemone, be kita ko, pasitelkiant politikos rėmimo priemonę.

Įgyvendinant šias programas, kuriomis visapusiškai papildoma programa „Europos horizontas“, galima teikti paramą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai, įskaitant prie konkrečių nacionalinių ir (arba) regioninių aplinkybių ir (arba) poreikių pritaikytų sprendimų parodomąją veiklą, taip pat dvišalėms ir tarpregioninėms iniciatyvoms. Visų pirma, Europos regioninės plėtros fondo lėšomis bus remiamos valstybėse narėse kuriamos mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemos, t. y. infrastruktūra, žmogiškieji ištekliai, viešojo ir privačiojo sektorių modernizavimas ir (tarp)regioniniai bendradarbiavimo tinklai, pavyzdžiui, grupių struktūros.

Įgyvendinant tokias programas kaip Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP), Skaitmeninės Europos programa (SEP), Europos regioninės plėtros fondas, Europos socialinis fondas, Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai arba programa LIFE, viešieji pirkimai bus pagrindinė priemonė fizinei infrastruktūrai, taip pat novatoriškoms technologijoms ir sprendimams, sukurtiems vykdant veiklą pagal bendrąją programą (ir ne tik), diegti.

Dalyvavimo ir sklaidos taisyklės

Nustatomos šios pagrindinės **dalyvavimo ir sklaidos taisyklių** naujovės:

- **toliau laikomasi bendro taisyklių rinkinio principo, tačiau šios taisyklės bus toliau tobulinamos.** Vadovaujantis bendru požiūriu į bendrą taisyklių sąvadą ir atsižvelgiant į rengiamą DFP, naujuoju Sąjungos finansiniu reglamentu⁸ bus naudojamos kaip bendru standartu – juo remiantis bus suderintos visoms Sąjungos finansavimo programoms taikomos taisyklės;
- **išlaikomos programos „Horizontas 2020“ finansavimo normos.** Bus finansuojama maksimali suma, kurią pagrįstais atvejais galima sumažinti, kai įgyvendinami konkretūs veiksmai. Taip bus užtikrinama, kad Programa ir toliau būtų patraukli;
- **toliau paprastinama išlaidų kompensavimo sistema,** visų pirma kiek tai sietina su faktinių personalo išlaidų sistema: bus panaikinti pagrindinio ir papildomo atlyginimo skirtumai, taip pat programos „Horizontas 2020“ viršutinė papildomo atlyginimo riba;
- **platesniu mastu pripažįstami įprasti išlaidų apskaitos metodai.** Į prekių ir paslaugų, kurioms išduotos vidaus sąskaitos faktūros, vieneto įkainių bus galima įtraukti faktines netiesiogines išlaidas, apskaičiuotas taikant įprastus išlaidų apskaitos metodus;
- **numatoma didinti tarpusavio pasitikėjimą auditu ir vertinimais, be kita ko, kitų Sąjungos programų auditu ir vertinimais.** Toliau derinant taisykles, tai turėtų padėti mažinti Sąjungos lėšų gavėjams tenkančią administracinę naštą. Tarpusavio pasitikėjimas aiškiai numatomas taisyklėse, be kita ko, įtraukiant kitus patikinimo aspektus, todėl reikės atlikti mažiau gavėjų, kurių sistemų auditas duoda teigiamų rezultatų, finansinio audito patikrinimų. Be to, tarpusavio pasitikėjimas gali būti viena iš sąlygų panaikinti gavėjui taikomą įpareigojimą pateikti finansinės ataskaitos sertifikatą;
- **išplečiama Dalyvio garantijų fondo, kurio pavadinimas pakeičiamas į Savitarpio draudimo mechanizmą, taikymo sritis** įtraukiant visų rūšių institucinę partnerystę, įskaitant pagal 185 straipsnį įgyvendinamas iniciatyvas, kurioms netaikoma programa „Horizontas 2020“, taip pat kitų tiesiogiai valdomų Sąjungos programų paramos gavėjus;
- **rezultatų sklaida ir naudojimasis jais.** Toliau taikoma dauguma programos „Horizontas 2020“ dalyvavimo ir sklaidos taisyklių nuostatų, kurios atitinkamais atvejais toliau tobulinamos. Be kita ko, daugiau dėmesio skiriama tokiems klausimams kaip naudojimasis rezultatais, visų pirma Sąjungoje, taip pat rezultatų sklaidos ir naudojimosi jais įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus plano svarba. Be to, Komisija teiks specialią paramą rezultatų sklaidai, naudojimuisi jais ir žinių sklaidai, taip pat daugiau dėmesio skirs paskatoms naudotis mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatais;
- **Sąjungos lėšų gavėjų teikiama informacija.** Atsižvelgiant į P. Lamy ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, taisyklėse pabrėžiamas gavėjų vaidmuo, atliekamas teikiant nuosekliai, veiksmingą ir atitinkamą tikslinę informaciją įvairioms grupėms, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę. Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant programą

⁸ Europos Komisija (2017), *Financial Regulation applicable to the general budget of the Union and its rules of application*, galima rasti adresu http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/regulations/financial_regulation_2017_en.pdf.

„Horizontas 2020“, gavėjams bus pateikta gairių, kaip jie galėtų tapti pagrindiniais informacijos apie visus jų projektų veiklos aspektus perdavėjais;

- **skatinant atvirąjį mokslą** Sąjungoje bus užtikrinamas tikslingesnis naudojimas mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatais. Tai padės juos panaudoti rinkoje, didinti poveikį ir užtikrinti kuo didesnę sąveiką su kitomis Sąjungos iniciatyvomis, taip pat didinti pasitelkiant Sąjungos finansavimą pasiekiamų rezultatų teikiamas galimybes diegti inovacijas.

Visų pirma, numatoma imtis šių veiksmų:

- padėti mokslinių tyrimų ir inovacijų suinteresuotiesiems subjektams visapusiškai remti atvirosios prieigos principą ir su jais bendradarbiauti, siekiant paversti Europos atvirojo mokslo debesiją tikrove;
- stiprinti Europos duomenų erdvę⁹, kurioje sudaromos sąlygos neribotai ir nuolat keistis žiniomis ir duomenimis, ir sukurti būtinas paskatas Programos paramos gavėjams ir novatoriams dalytis pasiektais rezultatais ir sukauptais duomenimis, kad juos būtų galima pakartotinai naudoti;
- sukurti paskatas naudotis Programos rezultatais, padedant gavėjams surasti tinkamiausias priemones ir būdus, kuriais jie galėtų rinkoje pradėti naudoti savo inovacijas;
- sukurti strategiją, kaip būtų galima didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų prieinamumą ir sparčiau pradėti juos naudoti, be kita ko, politikos formavimo tikslais, taip didinant bendrą Programos poveikį ir Europos inovacijų teikiamas galimybes;
- teikti visapusę paramą visu rezultatų sklaidos ir naudojimosi jais ciklu, siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant Programą būtų nuolat kuriamos inovacijos.

Įgyvendinant programą „Europos horizontas“ **sutartys bus sudaromos** remiantis pažangumo, poveikio ir įgyvendinimo kokybės ir veiksmingumo **kriterijais**. Tai – tokie pat kriterijai, kokie buvo taikomi įgyvendinant ankstesnes bendrąsias programas.

Siūlomame reglamente pažymima, kad, atsižvelgiant į tikslą daryti pažangą mažai ištirtose srityse, Europos mokslinių tyrimų taryba (EMTT) taiko vienintelį – pažangumo – kriterijų. Ši nuostata nereiškia, kad nepaisoma sutartos būtinybės didinti Programos poveikį. Iš tikrųjų, poveikis gali būti mokslinio, technologinio, socialinio ir ekonominio ar kitokio pobūdžio. EMTT atveju daugiausia dėmesio skiriama moksliniam poveikiui, kuris yra daugelio kitų rūšių poveikio, įskaitant socialinį ir ekonominį poveikį, pagrindas. EMTT, surengdama visos Europos masto idėjų ir talentų varžybas, ir toliau nustatys aiškius ir įkvepiančius Europos mokslo tikslus.

Europos inovacijos ir technologijos institutas

Europos inovacijos ir technologijos institutas, pirmiausia pasitelkdamas savo *žinių ir inovacijos bendrijas* (ŽIB), sieks stiprinti inovacijų ekosistemas, padedančias spręsti pasaulinius uždavinius, šiuo tikslu skatindamas integruoti verslo, mokslinių tyrimų, aukštojo mokslo ir verslumo sričių veiklą. EIT daugiausia dėmesio skiria inovacijų ekosistemoms,

⁹ Europos Komisijos komunikatas „Europos bendros duomenų erdvės kūrimas“, COM(2018) 232 *final*.

todėl būtų natūralu jį priskirti programos „Europos horizontas“ veiklos sričiai „Atvirosios inovacijos“, tačiau EIT veikla susijusi su keliomis Programos veiklos sritimis, o tai gali padėti sukurti papildomą tikslinę Programoje pabrėžtų pasaulinių uždavinių sprendimo strategiją. Pasiūlymai dėl būsimų EIT ŽIB, laikantis EIT reglamento, bus nurodyti EIT strateginėje inovacijų darbotvarkėje (SID), atsižvelgiant į strateginio planavimo proceso rezultatus ir veiklos srities „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ prioritetus.

Jungtinis tyrimų centras (JRC)

Nors **Jungtinis tyrimų centras** labai prisidės prie kitų programos „Europos horizontas“ dalių įgyvendinimo, veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ jis atliks svarbų pagalbininko vaidmenį. Šiomis aplinkybėmis jis toliau teiks mokslines konsultacijas ir paramą visu Sąjungos politikos formavimo ir įgyvendinimo ciklu.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ ir su ja susijusių dalyvavimo ir sklaidos taisyklių

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 173 straipsnio 3 dalį, 182 straipsnio 1 dalį, 183 straipsnį ir 188 straipsnio antrą pastraipą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁰,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹¹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros¹²,

kadangi:

- (1) Sąjungos tikslas – stiprinti savo mokslo ir technologijų bazes ir didinti konkurencingumą, be kita ko, pramonės srityje, kartu remiant visą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, siekiant įgyvendinti strateginius Sąjungos prioritetus, kurių galutinis tikslas yra skatinti taiką, Sąjungos vertybes ir jos tautų gerovę;
- (2) kad siekiant šio bendro tikslo būtų daromas mokslinis, ekonominis ir socialinis poveikis, Sąjunga turėtų investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas įgyvendindama programą „Europos horizontas“ – bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą (2021–2027 m.) (toliau – Programa), siekdama remti aukštos kokybės žinių ir technologijų kūrimo ir sklaidos procesus, didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikį formuojant, remiant ir įgyvendinant Sąjungos politiką, padėti pramonei ir visuomenei taikyti novatoriškus sprendimus, siekiant išspręsti pasaulinius uždavinius ir didinti pramonės konkurencingumą, skatinti visų rūšių inovacijas, įskaitant proveržio inovacijas, ir aktyviau rinkoje platinti novatoriškus sprendimus, taip pat kuo veiksmingiau naudotis tokiomis investicijomis, kad būtų galima daryti didesnę poveikį sustiprintoje Europos mokslinių tyrimų erdvėje;
- (3) skatinant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, kuri laikoma būtina Sąjungos politikos tikslams įgyvendinti, turėtų būti atsižvelgiama į inovacijų principą, nurodytą 2018 m.

¹⁰ OL C [...], [...], p. [...].

¹¹ OL C [...], [...], p. [...].

¹² ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.

gegužės 15 d. Komisijos komunikate „Atnaujinta Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkė – Europos galimybė formuoti savo ateitį“ (COM(2018) 306);

- (4) atvirasis mokslas, atvirosios inovacijos ir atvirumas pasauliui yra bendrieji principai, kurie turėtų padėti užtikrinti Sąjungos investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas pažangumą ir poveikį. Jų turėtų būti laikomasi įgyvendinant Programą, visų pirma vykdant jos veiklos srities „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ strateginį planavimą;
- (5) atvirasis mokslas, įskaitant atvirąją prieigą prie mokslinių publikacijų ir mokslinių tyrimų duomenų, gali padėti gerinti mokslo kokybę ir didinti jo poveikį bei teikiamą naudą, taip pat sparčiau tobulinti žinias užtikrinant, kad jos taptų patikimesnės, efektyvesnės, tikslesnės ir geriau suprantamos visuomenei, taip pat padėtų spręsti visuomenės uždavinius. Turėtų būti patvirtintos nuostatos, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad gavėjai laisvai ir nediskriminuodami, nemokamai ir kuo ankstesniu rezultatų sklaidos etapu suteiktų atvirąją prieigą prie recenzuojamų mokslinių publikacijų, mokslinių tyrimų duomenų ir kitų mokslinių tyrimų produktų, taip pat sudarytų sąlygas kuo platesniu mastu juos (pakartotinai) naudoti. Visų pirma, daugiau dėmesio reikėtų skirti atsakingam mokslinių tyrimų duomenų tvarkymui – šis procesas turėtų atitikti surandamumo, prieinamumo, sąveikumo ir pakartotinio naudojimo (angl. FAIR) principus, ypač integruojant duomenų tvarkymo planus. Kai tinkama, gavėjai turėtų naudotis Europos atvirojo mokslo debesijos teikiamomis galimybėmis ir vadovautis kitais atvirojo mokslo principais ir praktika;
- (6) Programos koncepcija ir projektas turėtų padėti patenkinti poreikį visoje ES sukurti kritinę remiamos veiklos masę, šiuo tikslu bendradarbiaujant Sąjungos ir tarptautiniu lygmenimis ir vadovaujantis JT darnaus vystymosi tikslais (DVT). Įgyvendinant Programą turėtų būti aktyviau siekiama šio tikslo;
- (7) pagal Programą remiama veikla turėtų padėti įgyvendinti Sąjungos tikslus ir prioritetus, stebėti ir vertinti jų įgyvendinimo pažangą ir nustatyti peržiūrėtus arba naujus prioritetus;
- (8) įgyvendinant Programą, atsižvelgiant į dalyvaujančių mokslinių tyrimų ir inovacijų bendruomenių pobūdį, vykdomos veiklos rūšis ir tikslus, taip pat į siekiamą daryti poveikį, turėtų būti išlaikoma finansavimo, grindžiamo principais „iš apačios į viršų“ ir „iš viršaus į apačią“, t. y. atitinkamai orientuoto į tyrėjus arba novatorius ir nustatomo remiantis strategiškai apibrėžtais prioritetais, pusiausvyra. Atitinkamų Programos dalių, kurių visos padeda siekti visų bendrųjų ir konkrečių Programos tikslų, įgyvendinimo metodas turėtų būti pasirenkamas atsižvelgiant į minėtus veiksnius;
- (9) pagal veiklos sritį „Atvirasis mokslas“ vykdoma mokslinių tyrimų veikla turėtų būti nustatoma atsižvelgiant į mokslo poreikius ir galimybes. Mokslinių tyrimų darbotvarkė turėtų būti nustatoma palaikant glaudžius ryšius su mokslo bendruomene. Moksliniai tyrimai turėtų būti finansuojami pagal pažangumo kriterijų;
- (10) siekiant kuo labiau integruoti atitinkamas darbo sritis, kartu užtikrinant aukšto lygio ir tvarų naudojamų išteklių poveikį, Programos veiklos sritis „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ turėtų būti grindžiama mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmų grupėmis. Taip bus skatinamas tarpdisciplinis, tarpsektorinis, įvairias politikos sritis aprėpiantis ir tarpvalstybinis bendradarbiavimas siekiant JT DVT ir tikslo užtikrinti Sąjungos pramonės konkurencingumą;

- (11) vienas iš pagrindinių būdų pasiekti Programos tikslus, ypač kurti tvarias darbo vietas ir užtikrinti ekonomikos augimą, turėtų būti į Programą visapusiškai, t. y. visais lygmenimis: nuo pavienių verslininkų ir mažųjų ir vidutinių įmonių iki stambių įmonių, įtraukti pramonę. Pramonė turėtų padėti įgyvendinti strateginio planavimo etapu nustatytas perspektyvas ir prioritetus, o pats strateginio planavimo procesas – padėti rengti darbo programas. Užtikrinant tokį pramonės dalyvavimą reikėtų pasirūpinti, kad pramonės dalyvavimo įgyvendinant remiamus veiksmus lygis būtų bent ne žemesnis nei dalyvavimo įgyvendinant ankstesnės bendrosios programos „Horizontas 2020“, sukurtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1291/2013¹³, veiksmus lygis;
- (12) svarbu remti pramonę, kad ji tokiose srityse kaip inovacijos, skaitmeninimas ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas išliktų arba taptų pasaulio lydere, visų pirma investuojant į bazinės didelio poveikio technologijas, kuriomis grindžiamas rytojaus verslas. Programos veiksmams turėtų būti proporcingai naudojamosi tokioms problemoms kaip rinkos nepakankamumas arba nepakankamos investicijos spręsti, nedubliuojant ar neišstumiant privačiojo finansavimo, be to, šie veiksmai turėtų suteikti aiškią Europos pridėtinę vertę. Taip bus užtikrinamas Programos veiksmų ir ES valstybės pagalbos taisyklių suderinamumas, vengiant neleistino konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje.
- (13) įgyvendinant Programą turėtų būti integruotai remiami moksliniai tyrimai ir inovacijos, laikantis visų atitinkamų Pasaulio prekybos organizacijos nuostatų. Mokslinių tyrimų, įskaitant bandomąją taikomąją veiklą, sąvoka turėtų būti naudojama remiantis EBPO parengtu Fraskačio vadovu, o inovacijų sąvoka – EBPO ir Eurostato parengtu Oslo vadovu, vadovaujantis plačiu požiūriu, aprėpiančiu socialines inovacijas. Kaip ir ankstesnėje bendrojoje programoje „Horizontas 2020“, klasifikuojant technologinius mokslinius tyrimus, produktų kūrimą ir demonstracinę veiklą ir kvietimuose teikti pasiūlymus nustatant tinkamų veiksmų rūšis, ir toliau turėtų būti atsižvelgiama į EBPO pateiktas technologinio pasirengimo lygio (angl. TRL) apibrėžtis. Iš esmės dotacijos neturėtų būti skiriamos veiksmams, kai veikla viršija aštuntą technologinio pasirengimo lygį. Konkretaus kvietimo teikti pasiūlymus pagal veiklos sritį „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ darbo programoje būtų galima numatyti galimybę skirti dotacijas didelio masto produktų patvirtinimui ir pakartotiniam pateikimui rinkai;
- (14) Komisijos komunikate dėl programos „Horizontas 2020“ laikotarpio vidurio vertinimo (COM(2018) 2 *final*), atsižvelgiant į patirtį, įgytą įgyvendinant ankstesnę programą, taip pat į ES institucijų ir suinteresuotųjų šalių pateiktą informaciją, pateikiama keletas su šia programa, įskaitant dalyvavimo ir sklaidos taisykles, susijusių rekomendacijų. Keletas iš šių rekomendacijų yra investuoti su didesniu užmoju, siekiant sukurti kritinę masę ir kuo labiau padidinti poveikį, palaikyti proveržio inovacijas, teikti pirmenybę Sąjungos investicijoms į mokslinius tyrimus ir inovacijas didelės pridėtinės vertės srityse, visų pirma orientuojantis į misiją, įtraukiant piliečius ir rengiant plataus masto informavimo kampanijas, racionalizuoti Sąjungos finansavimo pasiūlos spektrą, be kita ko, supaprastinant įvairias partnerystės iniciatyvas ir bendro finansavimo schemas, užtikrinti didesnę ir tikrą įvairių Sąjungos finansavimo priemonių tarpusavio sąveiką, visų pirma siekiant padėti sutelkti Sąjungoje neišnaudojamas mokslinių tyrimų ir inovacijų galimybes, stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą ir didinti atvirumą

13

dalyviams iš trečiųjų valstybių, taip pat toliau paprastinti procedūras, remiantis programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo patirtimi;

- (15) įgyvendinant Programą turėtų būti siekiama užtikrinti sąveiką su kitomis Sąjungos programomis: nuo jų projektų rengimo ir strateginio planavimo iki projektų atrankos ir valdymo, komunikacijos, rezultatų sklaidos ir naudojimosi jais, taip pat stebėsenos, audito ir valdymo. Siekiant išvengti Sąjungos finansavimo kartojimosi bei dubliavimosi ir didinti jo sverto poveikį, veiklai pagal programą „Europos horizontas“ vykdyti gali būti pervedamos lėšos iš kitų Sąjungos programų. Tokiais atvejais turi būti laikomasi programos „Europos horizontas“ taisyklių;
- (16) siekiant užtikrinti, kad Sąjungos finansavimas darytų kuo didesnę poveikį ir kuo veiksmingiau padėtų siekti Sąjungos politikos tikslų, įgyvendinant Programą turėtų būti užmezgama Europos partnerystė su įvairiais privačiojo ir (arba) viešojo sektoriaus partneriais: pramonės subjektais, mokslinių tyrimų organizacijomis, įstaigomis, kurioms vietos, regiono, nacionaliniu arba tarptautiniu lygmeniu pavesta teikti viešąsias paslaugas, ir pilietinės visuomenės organizacijomis, pavyzdžiui, fondais, kurie remia ir (arba) vykdo su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusią veiklą, jeigu palaikant partnerystės ryšius norimą poveikį galima pasiekti veiksmingiau negu tik Sąjungos lygmeniu;
- (17) įgyvendinant Programą turėtų būti stiprinamas Europos partnerystės subjektų ir privačiojo ir (arba) viešojo sektoriaus partnerių bendradarbiavimas tarptautiniu lygmeniu, šiuo tikslu sujungiant mokslinių tyrimų ir inovacijų programas ir tarpvalstybines investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas ir taip asmenims ir įmonėms užtikrinant abipusę naudą, kartu užtikrinant, kad strateginėse srityse ES galėtų ginti savo interesus¹⁴;
- (18) Jungtinis tyrimų centras (JRC) ir toliau turėtų padėti rengti Sąjungos politiką, visais politikos ciklo etapais teikdamas nepriklausomus vartotojų interesus atitinkančius mokslinius įrodymus ir techninę paramą. Tiesioginiai JRC veiksmai turėtų būti įgyvendinami lanksčiai, efektyviai ir skaidriai, atsižvelgiant į atitinkamus JRC naudotojų ir Sąjungos politikos poreikius ir užtikrinant Sąjungos finansinių interesų apsaugą. JRC ir toliau turėtų kurti papildomus išteklius;
- (19) veiklos srityje „Atvirosios inovacijos“ turėtų būti sukurtos integruotos paramos verslininkų poreikiams ir verslumui priemonės, kuriomis būtų siekiama realizuoti ir sparčiau diegti proveržio inovacijas sparčiam rinkos augimui užtikrinti. Tai turėtų padėti pritraukti novatoriškų įmonių, galinčių laipsniškai plėtoti veiklą tarptautiniu ir Sąjungos lygmenimis, taip pat greitai lanksčiomis sąlygomis skirti dotacijas ir užtikrinti bendrai finansuojamas investicijas, be kita ko, kartu su privačiais investuotojais. Šių tikslų turėtų būti siekiama įsteigiant Europos inovacijų tarybą. Šioje veiklos srityje taip pat turėtų būti remiamas Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT) ir apskritai Europos inovacijų ekosistemos, visų pirma bendrai finansuojant partnerystės su nacionaliniais ir regioniniais inovacijas remiančiais subjektais iniciatyvas;
- (20) Programos politikos tikslų taip pat bus siekiama pasitelkiant „InvestEU“ fondo atitinkamų politikos sričių finansines priemones ir biudžeto garantijas. Finansinė parama turėtų būti proporcingai naudojama tokioms problemoms kaip rinkos

¹⁴ Žr., pvz., Komisijos pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Europos Sąjungą tikrinimo sistema (COM(2017) 487).

nepakankamumas arba nepakankamos investicijos spręsti, o veiksmams neturėtų būti dubliuojamas ar išstumiamas privatusis finansavimas arba iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje. Veiksmai turėtų suteikti aiškią Europos pridėtinę vertę;

- (21) Europos inovacijų taryba, pasitelkdama savo priemones „Pathfinder“ ir „Accelerator“, turėtų siekti nustatyti, plėtoti ir platinti rinkas kuriančias proveržio inovacijas ir remti sparčią jų plėtrą ES ir tarptautiniu lygmenimis. Nuosekliai ir racionaliai remdama proveržio inovacijas, Europos inovacijų taryba turėtų panaikinti dabartinį viešosios paramos proveržio inovacijoms ir privačiojo sektoriaus investicijų į šią sritį trūkumą. Dėl savo priemonių pobūdžio Europos inovacijų taryba turi atlikti specialias teises ir valdymo funkcijas, kad būtų aiškiai parodomi jos tikslai, visų pirma su inovacijų platinimu rinkoje susijusi veikla;
- (22) vadinamąjį mirties slėnį, t. y. atotrūkį tarp mokslinių tyrimų, išankstinio masinio komercinimo ir įmonių plėtros, turėtų padėti įveikti priemonė „Accelerator“, šiuo tikslu pasitelkiant Europos inovacijų tarybos mišrų finansavimą. Visų pirma, pagal priemonę „Accelerator“ turėtų būti teikiama parama operacijoms, keliančioms tokią technologinę arba rinkos riziką, dėl kurios jos nelaikomos bankams priimtinais operacijomis ir kurios negalima atsverti didelėmis rinkos investicijomis, taip papildant Reglamentu ...¹⁵ sukurta programą „InvestEU“;
- (23) EIT, pirmiausia pasitelkdamas savo žinių ir inovacijos bendrijas (ŽIB), turėtų siekti stiprinti inovacijų ekosistemas, padedančias spręsti pasaulinius uždavinius, šiuo tikslu skatindamas integruoti verslo, mokslinių tyrimų, aukštojo mokslo ir verslumo sričių veiklą. EIT, vykdydamas savo veiklą, turėtų skatinti inovacijas ir remti aukštojo mokslo integraciją į inovacijų ekosistemą, visų pirma skatindamas ugdyti verslumą ir palaikyti tvirtus nesuspecializuoto pramonės ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo ryšius, taip pat nustatydamas įgūdžius, kurių turėtų turėti būsimi novatoriai pasauliniams uždaviniams spręsti, įskaitant pažangius skaitmeninius ir su inovacijomis susijusius įgūdžius. Europos inovacijų tarybos paramos gavėjai turėtų galėti naudotis EIT nustatytomis paramos programomis, o EIT ŽIB steigiamos pradedančiosios įmonės turėtų turėti galimybę naudotis Europos inovacijų tarybos veiksmams. Nors EIT daugiausia dėmesio skiria inovacijų ekosistemoms, todėl būtų natūralu jį priskirti Programos veiklos sričiai „Atvirosios inovacijos“, strateginio planavimo etapu EIT ŽIB planavimo procesai turėtų būti suderinti su Programos veiklos sritimi „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“;
- (24) norint užtikrinti, kad klestėtų proveržio ir radikalios inovacijos, vienas iš pagrindinių reikalavimų turėtų būti užtikrinti ir išsaugoti vienodas sąlygas konkrečioje rinkoje konkuruojančioms įmonėms, taip sudarant sąlygas visų pirma mažiesiems ir vidutiniams novatoriams pasinaudoti jų investicijų teikiama nauda ir užimti atitinkamą rinkos dalį;
- (25) įgyvendinant Programą, remiantis bendrais interesais, abipuse nauda ir visuotiniais įsipareigojimais įgyvendinti JT DVT, turėtų būti skatinamas ir integruojamas bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis ir atitinkamos iniciatyvos. Tarptautinio bendradarbiavimo tikslai turėtų būti didinti Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų pažangumą, patrauklumą ir ekonominį bei pramonės konkurencingumą, spręsti pasaulinius uždavinius, įtvirtintus JT DVT, ir padėti įgyvendinti Sąjungos išorės politiką. Turėtų būti laikomasi bendro atvirumo tarptautinių partnerių dalyvavimui ir tikslinių tarptautinio bendradarbiavimo veiksmų

15

principų, be kita ko, užtikrinant atitinkamą mažas ir vidutines pajamas gaunančiose šalyse įsisteigusių subjektų tinkamumą finansuoti. Kartu reikėtų skatinti trečiąsias valstybes prisijungti prie Programos;

- (26) siekiant stiprinti mokslo ir visuomenės tarpusavio ryšius ir kuo labiau padidinti jų sąveikos teikiamą naudą, įgyvendinant Programą reikėtų įtraukti piliečius ir pilietinės visuomenės organizacijas į bendro patikimų mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkių ir turinio rengimo ir kūrimo procesą, šiuo tikslu populiarinant mokslinį švietimą ir sudarant sąlygas visuomenei įgyti mokslinių žinių, taip pat sudarant palankesnes sąlygas piliečiams ir pilietinės visuomenės organizacijoms dalyvauti vykdant Programos veiklą. Tai turėtų būti daroma įgyvendinant visą Programą ir vykdant specialią veiklą pagal jos dalį „Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“. Siekiant užsitikrinti ir išlaikyti visuomenės paramą Programai, įtraukiant piliečius ir pilietinę visuomenę į mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą kartu turėtų būti vykdoma visuomenės informavimo veikla. Įgyvendinant Programą taip pat turėtų būti siekiama šalinti kliūtis ir didinti mokslo, technologijų, kultūros ir meno sričių sąveiką, kad būtų galima kurti kokybiškesnes tvarias inovacijas;
- (27) pagal SESV 349 straipsnį Sąjungos atokiausiems regionams, atsižvelgiant į jų struktūrinę, socialinę ir ekonominę padėtį, suteikiama teisė naudotis konkrečiomis priemonėmis, susijusiomis su jų galimybėmis dalyvauti horizontaliosiose Sąjungos programose. Todėl Programoje turėtų būti atsižvelgiama į konkrečius šių regionų ypatumus, kaip išdėstyta Komisijos komunikate „Sustiprinta ir atnaujinta strateginė partnerystė su ES atokiausiais regionais“ (COM(2017) 623 *final*), kuri Taryba patvirtino 2018 m. balandžio 12 d.;
- (28) laikantis Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnių ir SESV 8 straipsnio, pagal Programą vykdoma veikla turėtų būti siekiama panaikinti lyčių nelygybę ir skatinti moterų ir vyrų lygybę mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje. Lyčių aspektas turėtų būti tinkamai integruojamas į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį ir į jį turėtų būti atsižvelgiama visais mokslinių tyrimų ciklo etapais;
- (29) atsižvelgiant į gynybos pramonės sektoriaus ypatumus, išsamios nuostatos dėl gynybos mokslinių tyrimų projektams skiriamo Sąjungos finansavimo turėtų būti nustatytos Reglamente ..., kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas¹⁶, kuriame apibrėžiamos dalyvavimo atliekant gynybos mokslinius tyrimus taisyklės. Vykdamas Europos gynybos fondo taikymo sričiai priskiriamą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama gynybos srities taikomosioms programoms;
- (30) šiuo reglamentu nustatomas Programos finansinis paketas. 1 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytai specialiajai programai nustatyta suma Europos Parlamentui ir Tarybai yra svarbiausias orientacinis dydis metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta [*atitinkamai atnaujinti nuorodą pagal naująją tarpinstitucinį susitarimą*: 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo¹⁷ 17 punkte];

¹⁶

¹⁷ Atnaujinti nuorodą: OL C 373, 2013 12 20, p. 1. Šį susitarimą galima rasti adresu http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.LIT&toc=OJ:C:2013:373:TOC.

- (31) jei nenurodyta kitaip, Programai taikomas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. [\[naujasis FR\]](#) (toliau – Finansinis reglamentas). Jame nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, tarp jų – taisyklės, susijusios su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu vykdymu, finansine parama, finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis;
- (32) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹⁸, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2988/95¹⁹, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96²⁰ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939²¹ Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisėtai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, jei reikia, administracinių sankcijų skyrimą. Visų pirma, pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atveju, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti sukčiavimo ir kitos nusikalstamos veiklos atvejus, darančius poveikį Sąjungos finansiniams interesams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371²², ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiaudamas siekti apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;
- (33) pagal [atitinkamai atnaujinti nuorodą pagal naują sprendimą dėl UŠT: Tarybos sprendimo 2013/755/ES²³ 94 straipsnį] užjūrio šalyse ir teritorijose (UŠT) įsisteigę asmenys ir subjektai atitinka reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į Programos taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;
- (34) pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 punktus būtina įvertinti Programą remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus, kartu vengiant pernelyg didelio reguliavimo ir administracinės naštos, visų pirma tenkančios valstybėms narėms. Kai tinkama, tokie

¹⁸ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

¹⁹ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

²⁰ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

²¹ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

²² 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

²³ 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

reikalavimai gali apimti išmatuojamus rodiklius, naudojamus esminiam Programos poveikiui įvertinti;

- (35) siekiant galėti, kai manoma, kad tai būtina, papildyti arba iš dalies pakeisti poveikio trajektorijų rodiklius, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (36) programos „Europos horizontas“ ir ES kosmoso programos tarpusavio suderinamumas ir sąveika padės skatinti pasauliniu mastu konkurencingą ir novatorišką Europos kosmoso sektorių, didinti Europos galimybes savarankiškai užsitikrinti prieigą prie kosmoso ir naudotis juo saugioje ir patikimoje aplinkoje, taip pat užtikrinti, kad Europa pasaulio arenoje atliktų svarbesnį vaidmenį. Įgyvendinant Kosmoso programą kaupiami duomenys ir sukuriama paslauga padės ieškoti proveržio sprendimų pagal programą „Europos horizontas“;
- (37) dalyvavimo ir sklaidos taisyklėse turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į Programos poreikius, turint omenyje įvairių suinteresuotųjų šalių iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus ir pateiktas rekomendacijas;
- (38) bendromis Programos taisyklėmis turėtų būti užtikrinama nuosekli sistema, kuria sudaromos palankesnės sąlygos dalyvauti Programos biudžeto lėšomis finansuojamose programose, įskaitant dalyvavimą tokių finansavimo įstaigų kaip EIT, bendrosios įmonės ar kitos pagal SESV 187 straipsnį veikiančios struktūros valdomose programose ir valstybių narių pagal SESV 185 straipsnį vykdomose programose. Pagrįstais atvejais reikėtų užtikrinti lanksčias galimybes patvirtinti konkrečias taisykles;
- (39) imantis Programos taikymo sričiai priskiriamų veiksmų turėtų būti gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Tokie veiksmai turėtų atitikti visus teisinius įsipareigojimus, įskaitant įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę, ir atitinkamus Komisijos sprendimus, kaip antai 2013 m. birželio 28 d. Komisijos pranešimą²⁴, taip pat etikos principus, įskaitant bet kokio mokslinių tyrimų etikos pažeidimo vengimą. Vykdamas mokslinių tyrimų veiklą taip pat turėtų būti atsižvelgiama į SESV 13 straipsnį ir moksliniams tyrimams ir bandymams turėtų būti mažiau naudojami gyvūnai, ilgainiui siekiant atsisakyti jų naudojimo;
- (40) laikantis tarptautinio bendradarbiavimo tikslų, kaip išdėstyta SESV 180 ir 186 straipsniuose, turėtų būti skatinamas trečiosiose šalyse įsisteigusių teisės subjektų ir tarptautinių organizacijų dalyvavimas. Įgyvendinant Programą turėtų būti laikomasi pagal SESV 75 ir 215 straipsnius priimtų priemonių ir tarptautinės teisės nuostatų. Kalbant apie veiksmus, susijusius su Sąjungos strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu, dalyvauti įgyvendinant konkrečius Programos veiksmus gali būti

²⁴ OL C 205, 2013 7 19, p. 9.

leidžiama tik valstybėse narėse arba, be valstybių narių, nurodytose asocijuotose arba kitose trečiojoje valstybėje įsisteigusiems subjektams;

- (41) atsižvelgiant į kovos su klimato kaita svarbą, remiantis Sąjungos įsipareigojimais įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir pasiekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, Programa padės integruoti klimato politikos veiksmus ir siekti bendro tikslo 25 proc. ES biudžeto išlaidų skirti klimato politikos tikslams pasiekti;
- (42) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Šios taisyklės išdėstytos Finansiniame reglamente ir visų pirma nustato biudžeto sudarymo ir įgyvendinimo tvarką, pasitelkiant dotacijas, viešuosius pirkimus, apdovanojimus, netiesioginį įvykdymą, taip pat reglamentuoja finansų pareigūnų atsakomybės patikras. Pagal SESV 322 straipsnį priimtos taisyklės taip pat yra susijusios su Sąjungos biudžeto apsauga, jei valstybėse narėse nustatoma visuotinių teisinės valstybės principo taikymo trūkumų, nes teisinės valstybės principo laikymasis yra viena esminių išankstinių patikimo finansų valdymo ir rezultatyvaus ES finansavimo sąlygų;
- (43) naudojimasis slapta pirmine informacija arba leidimo neturinčių asmenų prieiga prie slaptų rezultatų gali daryti neigiamą poveikį Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių interesams. Todėl slaptų duomenų ir įslaptintos informacijos tvarkymas turėtų būti reglamentuojamas visais atitinkamais Sąjungos teisės aktais, įskaitant institucijų vidaus taisykles, pavyzdžiui, Komisijos sprendimu (ES, Euratomas) 2015/444, kuriame išdėstytos nuostatos dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių;
- (44) būtina nustatyti būtiniausius dalyvavimo reikalavimus, kurie būtų taikomi tiek kaip bendra taisyklė, kai į konsorciūmą sudėti turėtų įeiti bent vienas valstybėje narėje veikiantis teisės subjektas, tiek atsižvelgiant į tam tikrų rūšių veiksmų, vykdomų pagal Programą, ypatumus;
- (45) reikėtų nustatyti sąlygas, kuriomis Sąjungos finansavimas būtų skiriamas pagal Programą vykdomų veiksmų dalyviams. Siekiant toliau paprastinti procedūras, dotacijos turėtų būti skiriamos atsižvelgiant į visų rūšių Finansiniame reglamente nustatytus įnašus, įskaitant fiksuotąsias sumas, fiksuotąsias normas arba vieneto įkainius;
- (46) kad būtų laikomasi bendro finansavimo principo, šiame reglamente nurodomos maksimalios finansavimo normos;
- (47) pagal Finansinį reglamentą Programoje turėtų būti nustatytas pagrindas skaičiuojant personalo išlaidas ir prekių ir paslaugų, kurioms išduotos vidaus sąskaitos faktūros, vieneto įkainius platesniu mastu taikyti įprastus gavėjų išlaidų apskaitos metodus;
- (48) dabartinė faktinių personalo išlaidų kompensavimo sistema, remiantis projektais grindžiamo išlaidų kompensavimo metodu, sukurtu įgyvendinant programą „Horizontas 2020“, turėtų būti toliau paprastinama ir derinama su Finansiniu reglamentu;
- (49) pagal programą „Horizontas 2020“ sukurtas ir Komisijos valdomas Dalyvio garantijų fondas, kaip paaiškėjo, yra svarbi apsaugos priemonė, padedanti mažinti su įsipareigojimų nevykdančių dalyvių mokėtinomis, bet negrąžinamomis sumomis susijusią riziką. Todėl reikėtų toliau naudotis Paramos gavėjų garantijų fondu, kurio pavadinimas pakeičiamas į Savitarpio draudimo mechanizmą (toliau – Mechanizmas), ir išplėsti jo taikymo sritį, įtraukiant kitas finansavimo įstaigas, visų pirma pagal SESV

185 straipsnį įgyvendinamas iniciatyvas. Galimybė naudotis Mechanizmu turėtų būti suteikiama visų kitų tiesiogiai valdomų Sąjungos programų paramos gavėjams;

- (50) turėtų būti nustatytos naudojimosi rezultatais ir jų sklaidos reglamentavimo taisyklės, siekiant užtikrinti, kad gavėjai tinkamai apsaugotų ir skleistų šiuos rezultatus, taip pat tinkamai jais naudotųsi ir užtikrintų galimybes su jais susipažinti. Daugiau dėmesio turėtų būti skiriama naudojimuisi rezultatais, visų pirma Sąjungoje. Įgyvendindami ir įgyvendinę veiksmus, gavėjai turėtų atnaujinti savo naudojimosi rezultatais ir jų sklaidos planus;
- (51) turėtų būti išlaikomi pagrindiniai ankstesnės programos „Horizontas 2020“ pasiūlymų vertinimo ir atrankos sistemos principai ir jos nuostata daugiausia dėmesio skirti pažangumui. Pasiūlymai ir toliau turėtų būti atrenkami remiantis nepriklausomų ekspertų atliekamu vertinimu. Atitinkamais atvejais turėtų būti atsižvelgiama į būtinybę užtikrinti bendrą projektų portfelio nuoseklumą;
- (52) siekiant mažinti Sąjungos lėšų gavėjams tenkančią administracinę naštą, turėtų būti numatoma didinti tarpusavio pasitikėjimą auditu ir vertinimais, be kita ko, kitų Sąjungos programų auditu ir vertinimais. Turėtų būti aiškiai numatomas tarpusavio pasitikėjimas, be kita ko, įtraukiant kitus patikinimo aspektus, pavyzdžiui, sistemų ir procesų auditą;
- (53) konkretūs mokslinių tyrimų ir inovacijų srities uždaviniai turėtų būti sprendžiami skiriant apdovanojimus, įskaitant, kai tinkama, bendrus arba jungtinius apdovanojimus, kuriuos turėtų skirti Komisija arba finansavimo įstaiga kartu su kitomis Sąjungos įstaigomis, trečiosiomis valstybėmis, tarptautinėmis organizacijomis arba ne pelno teisės subjektais;
- (54) finansavimo būdai ir įgyvendinimo metodai pagal šį reglamentą pasirenkami atsižvelgiant į tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir užtikrinti rezultatus, atsižvelgiant, visų pirma, į kontrolės sąnaudas, administracinę naštą ir tikėtiną reikalavimų nesilaikymo riziką. Kai skiriamos dotacijos, numatoma galimybė naudotis fiksuotosiomis sumomis, fiksuotosiomis normomis ir fiksuotaisiais vieneto į kainiais,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu nustatoma bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“ (toliau – Programa) ir pagal ją vykdomiems netiesioginiams veiksams taikomos dalyvavimo ir sklaidos taisyklės.
2. Jame nustatomi Programos tikslai, 2021–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

3. Programa įgyvendinama vykdant:
- (a) Sprendimu .../.../ES²⁵ sukurta specialiąją programą, kurioje numatomas EIT skirtas finansinis įnašas;
 - (b) Reglamentu .../.../ES sukurta specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų programą.
4. Šiame reglamente vartojami terminai „Europos horizontas“, „Programa“ ir „specialioji programa“ yra susiję tik su 3 dalies a punkte nurodytos specialiosios programos klausimais, nebent būtų aiškiai nurodyta kitaip.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) mokslinių tyrimų infrastruktūra – objektai, kurių ištekliais ir paslaugomis mokslinių tyrimų bendruomenės naudojasi savo srities moksliniams tyrimams atlikti ir inovacijoms skatinti. Ši apibrėžtis apima susijusius žmogiškuosius išteklius, pagrindinę įrangą ar prietaisų rinkinius, su žiniomis susijusius objektus, pavyzdžiui, kolekcijas, archyvus ar mokslinių duomenų infrastruktūrą, skaičiavimo sistemas, ryšių tinklus ir visą kitą unikalaus pobūdžio infrastruktūrą, kuria gali naudotis išorės naudotojai ir kuri yra būtina mokslinių tyrimų ir inovacijų srities pažangumui užtikrinti. Atitinkamais atvejais šie objektai gali būti naudojami ne tik moksliniams tyrimams, bet ir, pavyzdžiui, švietimo ar viešųjų paslaugų tikslais ir gali būti sutelkti vienoje vietoje, būti virtualūs arba paskirstyti;
- (2) pažangiosios specializacijos strategija – pažangiosios specializacijos strategija, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1303/2013²⁶ ir atitinkanti Reglamente (ES) XX [Bendrųjų nuostatų reglamente] nustatytas reikiamas sąlygas;
- (3) Europos partnerystė – iniciatyva, kurioje dalyvaujanti Sąjunga ir privačiojo ir (arba) viešojo sektoriaus partneriai (pavyzdžiui, pramonės subjektai, mokslinių tyrimų organizacijos, vietos, regioninio, nacionalinio ar tarptautinio lygmens įstaigos, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, arba pilietinės visuomenės organizacijos, be kita ko, fondai) įsipareigoja bendrai remti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos, be kita ko, susijusios su rezultatų panaudojimu rinkoje, reglamentavimo sistemoje ar politikoje, programos rengimą ir įgyvendinimą;
- (4) atviroji prieiga – nemokamos internetinės prieigos prie vykdant veiksmus, finansuojamus pagal Programą, gautų mokslinių tyrimų produktų, visų pirma mokslinių publikacijų ir mokslinių tyrimų duomenų, suteikimo galutiniam naudotojui praktika;

²⁵

²⁶ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006.

- (5) misija – veiksmų visuma, kuria siekiama per nustatytą laiką įgyvendinti išmatuojamą tikslą ir padaryti tokį poveikį mokslui bei technologijoms ir (arba) visuomenei bei piliečiams, kokio nebūtų įmanoma padaryti vykdant atskirus veiksmus;
- (6) ikiprekybiniai viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kurių objektas yra mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugos, kurios teikiamos rinkos sąlygomis dalijantis riziką bei naudą ir etapais vykdant konkurencingą technologinę plėtrą, ir kuriuose perkamos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugos yra aiškiai atskirtos nuo galutinių produktų platinimo komerciniu mastu;
- (7) novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kuriuose perkančiosios organizacijos veikia kaip pirmieji dideliu komerciniu mastu dar netiekiamų novatoriškų prekių ar netiekiamų novatoriškų paslaugų klientai ir kurie gali apimti atitikties bandymus;
- (8) prieigos teisės – teisės naudotis rezultatais ar pirmine informacija;
- (9) pirminė informacija – bet kokio pavidalo ar pobūdžio materialūs ar nematerialūs duomenys, praktinės žinios arba informacija, įskaitant teises, kaip antai intelektinės nuosavybės teises, kuriuos: i) gavėjai turi prieš prisijungdami prie veiksmo; ii) gavėjai yra bet koku būdu raštu nurodę kaip būtinus norint įgyvendinti veiksmą arba naudotis jo rezultatais;
- (10) sklaida – viešas rezultatų atskleidimas tinkamomis priemonėmis (išskyrus su rezultatų apsauga ar naudojimusi susijusias priemones), įskaitant mokslines publikacijas bet kokiose žiniasklaidos priemonėse;
- (11) naudojimasis – rezultatų naudojimas tolesnėje mokslinių tyrimų ir inovacijų veikloje, išskyrus veiklą, kurią apima atitinkamas veiksmas, arba produkto ar proceso projektavimo, kūrimo, gamybos ir pateikimo rinkai ar paslaugos kūrimo ir teikimo veikloje, arba standartizavimo veikloje;
- (12) sąžiningos ir pagrįstos sąlygos – tinkamos sąlygos, įskaitant galimas finansines sąlygas arba nemokamo naudojimosi sąlygas, kurias nustatant atsižvelgiama į konkrečias prašymo suteikti prieigą aplinkybes, pavyzdžiui, rezultatų arba pirminės informacijos, prie kurių prašoma prieigos, realią ar potencialią vertę ir (arba) numatomo naudojimosi mastą, trukmę ar kitas savybes;
- (13) finansavimo įstaiga – Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta įstaiga ar organizacija, išskyrus Komisiją, kuriai Komisija yra pavedusi Programos biudžeto vykdymo užduotis;
- (14) tarptautinė Europos mokslinių tyrimų organizacija – tarptautinė organizacija, kurios daugumą narių sudaro valstybės narės ar asocijuotosios šalys ir kurios pagrindinis tikslas – skatinti mokslo ir technologijų srities bendradarbiavimą Europoje;
- (15) teisės subjektas – fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba juridinio asmens statuso neturintis subjektas pagal Finansinio reglamento 197 straipsnio 2 dalies c punktą;
- (16) ne pelno teisės subjektas – teisės subjektas, kuris pagal savo teisinę formą yra pelno nesiekiantis arba kuriam nustatyta įstatymų ar statutų numatyta pareiga neskirstyti pelno savo akcininkams ar atskiriems nariams;

- (17) vidutinės kapitalizacijos įmonė – įmonė, kuri nėra Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB²⁷ apibrėžta labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė (MVI) ir kurios darbuotojų skaičius, apskaičiuotas pagal tos rekomendacijos priedo I antraštinės dalies 3, 4, 5 ir 6 straipsnius, neviršija 3 000;
- (18) rezultatai – bet kokio pavidalo ar pobūdžio materialus ar nematerialus veiksmo rezultatas, pavyzdžiui, duomenys, praktinės žinios ar informacija, kuriuos galima apsaugoti arba ne, taip pat visos su jais susijusios teisės, įskaitant intelektinės nuosavybės teises;
- (19) pažangumo ženklas – pripažintas žymuo, rodantis, kad pagal kvietimą teikti pasiūlymus pateiktas pasiūlymas pranoko visas darbo programoje nustatytas ribines vertes, tačiau negalėjo būti finansuojamas dėl nepakankamo tam kvietimui darbo programoje numatyto biudžeto;
- (20) darbo programa – pagal specialiosios programos²⁸ 12 straipsnį Komisijos priimtas tos programos įgyvendinimo dokumentas arba finansavimo įstaigos priimtas analogiško turinio ir struktūros dokumentas;
- (21) grąžintinas avansas – mišraus finansavimo iš programos „Europos horizontas“ arba Europos inovacijų tarybos lėšų dalis, kuri atitinka Finansinio reglamento X antraštinėje dalyje nurodytą paskolą, tačiau yra ne pelno pagrindais tiesiogiai teikiama Sąjungos, siekiant padengti veiklos, susijusios su inovacijų veiksmu, išlaidas ir yra gavėjo grąžintina Sąjungai sutartyje numatytais sąlygomis;
- (22) sutartis – Komisijos arba finansavimo įstaigos sudarytas susitarimas su teisės subjektu, kuris įgyvendina inovacijų ir platinimo rinkoje veiklą ir kuriam teikiamas mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ arba Europos inovacijų tarybos lėšų;
- (23) įslaptinta informacija – Komisijos sprendimo (ES, Euratomas) 2015/444 3 straipsnyje apibrėžta ES įslaptinta informacija, taip pat valstybių narių įslaptinta informacija, trečiųjų šalių, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi saugumo susitarimus, įslaptinta informacija ir tarptautinių organizacijų, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi saugumo susitarimus, įslaptinta informacija;
- (24) derinimo operacija – ES biudžeto lėšomis remiami veiksmai, įskaitant atliekamus derinimo priemonėmis pagal Finansinio reglamento 2 straipsnio 6 punktą, kuriais negrąžintinos paramos formos ir (arba) ES biudžeto finansinės priemonės derinamos su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat komercinių finansų įstaigų ir investuotojų teikiamos grąžintinos paramos formomis;
- (25) mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ arba Europos inovacijų tarybos lėšų – inovacijų ir platinimo rinkoje veiklai skirta viena bendra finansinė parama, kurią sudaro konkretus dotacijos ar grąžintino avanso ir investicijų į nuosavą kapitalą derinys.

²⁷

²⁸ OL

3 straipsnis

Programos tikslai

1. Bendrasis Programos tikslas – Sąjungos investicijomis į mokslinius tyrimus ir inovacijas užtikrinti poveikį mokslui, ekonomikai ir visuomenei, siekiant stiprinti Sąjungos mokslinę ir technologinę bazes, skatinti jos, be kita ko, jos pramonės, konkurencingumą, įgyvendinti strateginius Sąjungos prioritetus ir padėti spręsti pasaulinius uždavinius, be kita ko, siekti darnaus vystymosi tikslų.
2. Konkretūs Programos tikslai:
 - (a) padėti kurti ir skleisti kokybiškas naujas žinias, įgūdžius, technologijas ir pasaulinių uždavinių sprendimus;
 - (b) didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikį įvairių krypčių Sąjungos politikos formavimui, rėmimui ir įgyvendinimui ir, siekiant spręsti pasaulinius uždavinius, skatinti pramonę ir visuomenę pradėti naudoti novatoriškus sprendimus;
 - (c) skatinti visų rūšių inovacijas, be kita ko, proveržio inovacijas, ir padėti rinkoje platinti novatoriškus sprendimus;
 - (d) užtikrinti optimalius Programos rezultatus, kad būtų labiau stiprinama Europos mokslinių tyrimų erdvė.

4 straipsnis

Programos struktūra

1. Programos struktūrą sudaro šios dalys, kuriomis prisidedama prie 3 straipsnyje nustatytų bendrojo ir konkrečių tikslų:
 - (1) I veiklos sritis „Atvirasis mokslas“, kurioje siekiama 3 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyto konkretaus tikslo ir padedama siekti 3 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose nustatytų konkrečių tikslų ir kurią sudaro šie elementai:
 - (a) Europos mokslinių tyrimų taryba (EMTT);
 - (b) programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmams“;
 - (c) mokslinių tyrimų infrastruktūra;
 - (2) II veiklos sritis „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“, kurioje siekiama 3 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyto konkretaus tikslo ir padedama siekti 3 straipsnio 2 dalies a ir c punktuose nustatytų konkrečių tikslų ir kurią sudaro šie elementai:
 - (a) veiksmų grupė „Sveikata“;
 - (b) veiksmų grupė „Įtrauki ir saugi visuomenė“;
 - (c) veiksmų grupė „Skaitmeninė ekonomika ir pramonė“;
 - (d) veiksmų grupė „Klimatas, energetika ir judumas“;
 - (e) veiksmų grupė „Maistas ir gamtos ištekliai“;
 - (f) nebranduoliniai tiesioginiai Jungtinio tyrimų centro (JRC) veiksmams;

- (3) III veiklos sritis „Atvirosios inovacijos“, kurioje siekiama 3 straipsnio 2 dalies c punkte nustatyto konkretaus tikslo ir padedama siekti 3 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytų konkrečių tikslų ir kurią sudaro šie elementai:
 - (a) Europos inovacijų taryba;
 - (b) Europos inovacijų ekosistemos;
 - (c) Europos inovacijos ir technologijos institutas (toliau – EIT);
 - (4) Programos dalis „Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“, kuria siekiama 3 straipsnio 2 dalies d punkte nustatyto konkretaus tikslo ir padedama siekti 3 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktuose nustatytų konkrečių tikslų ir kurią sudaro šie elementai:
 - (a) keitimasis kompetencija;
 - (b) Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos reformavimas ir gerinimas.
2. I priede nustatytos bendros veiklos kryptys.

5 straipsnis

Gynybos srities moksliniai tyrimai

1. Pagal 1 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytą specialiąją programą vykdoma veikla, nustatyta Reglamente ..., kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas, yra moksliniai tyrimai, kuriais dėmesys sutelkiamas vien į gynybos reikmes, siekiant skatinti gynybos pramonės konkurencingumą, veiksmingumą ir inovacijas.
2. Šis reglamentas, išskyrus šį straipsnį, 1 straipsnio 1 ir 3 dalis ir 9 straipsnio 1 dalį, netaikomas 1 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytai specialiajai programai.

6 straipsnis

ES finansavimas ir jo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento, arba kartu su Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytomis finansavimo įstaigomis, taikant netiesioginio valdymo principą.
2. Pagal Programą vykdomiems netiesioginiams veiksams gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas, visų pirma dotacijos (įskaitant dotacijas veiklai), apdovanojimai ir viešieji pirkimai. Finansavimas taip pat gali būti teikiamas finansinėmis priemonėmis, naudojant derinimo operacijas.
3. Šiame reglamente nustatytos dalyvavimo ir sklaidos taisyklės taikomos netiesioginiams veiksams.
4. II priede nustatytos ir apibrėžtos pagrindinės veiksmų, kuriuos galima vykdyti pagal Programą, rūšys. Visiems Programos tikslams gali būti lanksčiai skiriamas visų formų finansavimas – finansavimo forma pasirenkama atsižvelgiant į konkrečių tikslų reikmes ir ypatybes.
5. Pagal Programą remiami ir JRC vykdomi tiesioginiai veiksmai. Kai šiais veiksmais prisidedama prie iniciatyvų, parengtų pagal SESV 185 arba 187 straipsnį, šis įnašas nėra laikomas toms iniciatyvoms skirtu finansinio įnašo dalimi.

6. Specialioji programa²⁹, visų pirma veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“, įgyvendinama remiantis skaidriais daugiamečiais strateginiais mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planais, parengtais pasikonsultavus su suinteresuotosiomis šalimis dėl prioritetų ir dėl pasirinktinių tinkamų veiksmų rūšių bei įgyvendinimo formų. Taip užtikrinamas derėjimas su kitomis susijusiomis Sąjungos programomis.
7. Veikla pagal programą „Europos horizontas“ visų pirma vykdoma pagal kvietimus teikti pasiūlymus – kai kurie jų skelbiami įgyvendinant misijas ir Europos partnerystes.
8. Pagal programą „Europos horizontas“ vykdoma mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla dėmesys sutelkiamas į civilines reikmes.
9. Įgyvendinant Programą veiksmingai skatinama laikytis lyčių lygybės principo ir užtikrinamas lyčių aspekto įtraukimas į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį. Ypač daug dėmesio skiriama tam, kad, atsižvelgiant į padėtį atitinkamų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, būtų užtikrinta lyčių pusiausvyra vertinimo komisijose ir tokiuose organuose, kaip ekspertų grupės.

7 straipsnis

Misijos

1. Misijos programuojamos veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“, tačiau joms gali būti naudingi ir pagal kitas Programos dalis vykdomi veiksmai.
2. Misijos įgyvendinamos laikantis specialiosios programos 5 straipsnio. Vertinimas atliekamas laikantis 26 straipsnio.
3. Misijos:
 - (a) turi akivaizdžios ES pridėtinės vertės ir padeda įgyvendinti Sąjungos prioritetus;
 - (b) yra drąsios ir įkvepiančios, todėl turi didelės svarbos visuomenei ar ekonomikai;
 - (c) rodo aiškią kryptį ir yra tikslinės, išmatuojamos ir įgyvendintinos per nustatytą laiką;
 - (d) yra daugiausia susijusios su plataus užmojo, bet realistiška mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla;
 - (e) skatina įvairių sričių, sektorių ir subjektų veiklą;
 - (f) gali būti įgyvendinamos taikant daugialypius principu „iš apačios į viršų“ pagrįstus sprendimus.

²⁹ ...

8 straipsnis

Europos partnerystės

1. Kai kurios programos „Europos horizontas“ dalys gali būti įgyvendinamos kuriant Europos partnerystes. Dalyvauti Europos partnerystėse Sąjunga gali bet kuriuo iš šių būdų:
 - (a) dalyvauti partnerystėse, pagrįstose Komisijos ir 2 straipsnio 3 punkte nurodytų partnerių sudarytais susitarimo memorandumais ir (arba) sutartimis įformintais susitarimais, kuriuose nurodomi partnerystės tikslai, susiję partnerių įsipareigojimai teikti finansinius ir (arba) nepiniginius įnašus, pagrindiniai veiklos rezultatų bei poveikio rodikliai ir gautini produktai. Juose taip pat nurodoma papildoma mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, kurią vykdo partneriai arba kuri vykdoma pagal Programą (bendrai programuojamos Europos partnerystės);
 - (b) dalyvauti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos programoje, kuri grindžiama partnerių įsipareigojimu teikti finansinius ir (arba) nepiniginius įnašus ir kiekvieno jų vykdomos veiklos integravimu pagal bendro programos finansavimo veiksmą, ir teikti tai programai finansinį įnašą (bendrai finansuojamos Europos partnerystės);
 - (c) dalyvauti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos programose, kurias pagal SESV 185 straipsnį vykdo kelios valstybės narės arba pagal SESV 187 straipsnį įsteigtos įstaigos, kaip antai bendrosios įmonės, arba pagal [EIT reglamentą] įsteigtos EIT žinių ir inovacijos bendrijos, ir teikti toms programoms finansinius įnašus (institucionalizuotosios Europos partnerystės); šios rūšies partnerystė turi būti įgyvendinama tik jei įgyvendinant kitų rūšių partnerystes nebūtų pasiekti nustatyti tikslai arba nebūtų padarytas reikalingas numatomas poveikis ir jei tai pateisinama atsižvelgiant į ilgalaikę perspektyvą ir didelį integravimo laipsnį, įskaitant centralizuotą visų finansinių įnašų valdymą.
2. Europos partnerystės:
 - (a) kuriamos tais atvejais, kai padeda įgyvendinti programos „Europos horizontas“ tikslus veiksmingiau, nei tai padarytų viena Sąjunga;
 - (b) atitinka Sąjungos pridėtinės vertės, skaidrumo, atvirumo, poveikio, svertinio poveikio, ilgalaikio finansinio visų susijusių šalių įsipareigojimo, lankstumo, derėjimo su Sąjungos, vietos, regioninėmis, nacionalinėmis ir tarptautinėmis iniciatyvomis ir tarpusavio papildomumo su jomis principus;
 - (c) yra ribotos trukmės ir apima sąlygas, pagal kurias laipsniškai nutraukiamas finansavimas pagal Programą.

III priede pateikiamos jų atrankos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir laipsniško veiklos nutraukimo nuostatos ir kriterijai.

9 straipsnis

Biudžetas

1. 2021–2027 m. bendrosios programos įgyvendinimo finansinį paketą sudaro 1 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytai specialiajai programai skirta 94 100 000 000 EUR (dabartinėmis kainomis) suma ir 1 straipsnio 3 dalies b punkte

nurodytai specialiajai programai skirta suma, nustatyta Reglamente ..., kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas.

2. 1 dalies pirmoje sakinio pusėje nurodyta suma preliminariai paskirstoma taip:
 - (a) I veiklos sričiai „Atvirasis mokslas“ 2021–2027 m. skiriama 25 800 000 000 EUR, iš kurių:
 - (1) 16 600 000 000 EUR – Europos mokslinių tyrimų tarybai;
 - (2) 6 800 000 000 EUR – programai „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“;
 - (3) 2 400 000 000 EUR – mokslinių tyrimų infrastruktūrai;
 - (b) II veiklos sričiai „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ 2021–2027 m. skiriama 52 700 000 000 EUR, iš kurių:
 - (1) 7 700 000 000 EUR – veiksmų grupei „Sveikata“;
 - (2) 2 800 000 000 EUR – veiksmų grupei „Įtrauki ir saugi visuomenė“;
 - (3) 15 000 000 000 EUR – veiksmų grupei „Skaitmeninė ekonomika ir pramonė“;
 - (4) 15 000 000 000 EUR – veiksmų grupei „Klimatas, energetika ir judumas“;
 - (5) 10 000 000 000 EUR – veiksmų grupei „Maistas ir gamtos ištekliai“;
 - (6) 2 200 000 000 EUR – nebranduoliniams tiesioginiams Jungtinio tyrimų centro (JRC) veiksmams;
 - (c) III veiklos sričiai „Atvirosios inovacijos“ 2021–2027 m. skiriama 13 500 000 000 EUR, iš kurių:
 - (1) 10 500 000 000 EUR – Europos inovacijų tarybai, įskaitant iki 500 000 000 EUR Europos inovacijų ekosistemoms;
 - (2) 3 000 000 000 EUR – Europos inovacijos ir technologijos institutui (EIT);
 - (d) Programos daliai „Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“ 2021–2027 m. skiriama 2 100 000 000 EUR, iš kurių:
 - (1) 1 700 000 000 EUR – keitimuisi kompetencija;
 - (2) 400 000 000 EUR – Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemai reformuoti ir gerinti.
3. Reaguodama į nenumatytas situacijas ar naujus pokyčius ir poreikius, Komisija gali, atlikdama metinę biudžeto sudarymo procedūrą, nukrypti nuo 2 dalyje nurodytų sumų daugiausia 10 proc. Taip nukrypti neleidžiama nuo šio straipsnio 2 dalies b punkto 6 punkte nurodytos sumos ir šio straipsnio 2 dalyje Programos daliai „Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“ nustatytos bendros sumos.
4. Iš 1 dalies pirmoje sakinio pusėje nurodytos sumos taip pat gali būti dengiamos pasirengimo, stebėsenos, kontrolės, audito, vertinimo ir kitos veiklos išlaidos, būtinos Programai valdyti ir įgyvendinti, įskaitant visas administracines išlaidas, taip pat Programos tikslų įgyvendinimui vertinti. Be to, iš jos gali būti dengiamos išlaidos, susijusios su tyrimais, ekspertų posėdžiais, informavimo ir komunikacijos veiksmais, susijusiais su Programos tikslais, taip pat išlaidos, susijusios su informacinių technologijų tinklais, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama

informacijos tvarkymui ir mainams, įskaitant institucines informacinių technologijų priemones ir kitą techninę ir administracinę paramą, kurios reikia Programai valdyti.

5. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2027 m. ir skirti 4 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus.
6. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, truncančių daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.
7. Nedarant poveikio Finansiniam reglamentui, veiksmų, susijusių su projektais, įtrauktais į pirmąją darbo programą, išlaidos gali būti tinkamos finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d.
8. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti ištekliai, kuriuos galima perskirti pagal Reglamento (ES) XX [Bendrųjų nuostatų reglamento] 21 straipsnį, valstybių narių prašymu gali būti perskirti Programai. Komisija tuos išteklius naudoja tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies a punktą arba netiesiogiai pagal to paties straipsnio c punktą. Kai įmanoma, tie ištekliai panaudojami atitinkamos valstybės narės labui.
9. Programą „Europos horizontas“ numatyta įgyvendinti užtikrinant sąveiką su kitomis Sąjungos finansavimo programomis. IV priede pateikiamas nebaigtinis sąveikos su kitomis Sąjungos finansavimo programomis pavyzdžių sąrašas.

10 straipsnis

Atviroji prieiga ir atvirieji duomenys

1. Pagal 35 straipsnio 3 dalį užtikrinama atviroji prieiga prie mokslinių publikacijų, parengtų vykdant pagal Programą finansuojamus mokslinius tyrimus. Atviroji prieiga prie mokslinių tyrimų duomenų užtikrinama laikantis principo „kiek įmanoma, atvira, bet, kiek būtina, uždara“. Skatinama suteikti atvirąją prieigą prie kitų mokslinių tyrimų produktų.
2. Užtikrinamas atsakingas mokslinių tyrimų duomenų tvarkymas, atitinkantis randamumo, prieinamumo, sąveikumo ir galimybės naudoti pakartotinai principus.
3. Skatinama ne tik suteikti atvirąją prieigą prie mokslinių tyrimų produktų ir atsakingai tvarkyti mokslinių tyrimų duomenis, bet ir taikyti kitus atvirojo mokslo metodus.

11 straipsnis

Papildomasis ir derinamasis finansavimas

veiksmams, kuriems suteiktas pažangumo ženklas arba kurie atitinka visas šias santykinės sąlygas:

- (a) jie buvo įvertinti atliekant pagal Programą paskelbto kvietimo teikti pasiūlymus procedūrą;
- (b) jie atitinka tame kvietime teikti pasiūlymus nustatytus minimaliuosius kokybės reikalavimus;
- (c) jie negali būti finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžeto apribojimų,

gali būti skiriama parama iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, „Europos socialinio fondo +“ arba Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, laikantis Reglamento (ES) XX [Bendrųjų nuostatų reglamento] [67] straipsnio 5 dalies arba Reglamento (ES) XX [Bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos reglamento] [8] straipsnio, su sąlyga, kad tie veiksmai dera su atitinkamos programos tikslais. Taikomos fondo, iš kurio teikiama parama, taisyklės.

12 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

1. Prie Programos gali prisijungti šios trečiosios valstybės:

- (a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, EEE susitarime nustatytais sąlygomis;
- (b) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios kandidatės pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytais konkrečiomis sąlygomis;
- (c) šalys, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytais konkrečiomis sąlygomis;
- (d) trečiosios valstybės ir teritorijos, kurios atitinka visus šiuos kriterijus:
 - i) turi gerų mokslo, technologijų ir inovacijų srities pajėgumų;
 - ii) yra įsipareigojusios kurti taisyklėmis grindžiamą atviros rinkos ekonomiką, kurioje, be kita ko, sąžiningai ir teisingai taikomos intelektinės nuosavybės teisės ir kurią remia demokratinės institucijos;
 - iii) aktyviai propaguoja politiką, kuria siekiama didinti piliečių ekonominę ir socialinę gerovę.

Kiekvienos iš d punkte nurodytų trečiųjų valstybių prisijungimui prie Programos yra taikomos sąlygos, nustatytos konkrečiame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo Sąjungos programoje, jeigu susitarime:

- užtikrinta teisinga Sąjungos programose dalyvaujančios trečiosios valstybės įnašų ir naudos pusiausvyra;
- nustatytos dalyvavimo programose sąlygos, be kita ko, apskaičiuojami finansiniai įnašai atskiroms programoms ir jų administracinės išlaidos. Pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį šie įnašai sudaro asignuotąsias pajamas;
- trečiajai valstybei nesuteikiama galių priimti sprendimus dėl programos;
- garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti jos finansinius interesus.

2. Nustatant kiekvienos trečiosios valstybės prisijungimo prie Programos sritį, atsižvelgiama į tikslą skatinti Sąjungos ekonomikos augimą diegiant inovacijas. Todėl asociacijos susitarimas su konkrečia šalimi, išskyrus EEE nares, stojančiąsias

valstybes, šalis kandidates ir potencialias kandidates, gali būti netaikomas tam tikroms Programos dalims.

3. Atitinkamais atvejais asociacijos susitarime numatomas Sąjungoje įsisteigusių teisės subjektų dalyvavimas analogiškose asocijuotųjų šalių programose laikantis jose nustatytų sąlygų.
4. Finansinio įnašo dydžio nustatymo sąlygomis užtikrinama galimybė automatiškai ištaisyti reikšmingą disbalansą, palyginti su suma, kurią dalyvaudami Programoje gauna asocijuotojoje šalyje įsisteigę subjektai, atsižvelgiant į Programos valdymo, vykdymo ir veikimo išlaidas.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

DALYVAVIMO IR SKLAIDOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

13 straipsnis

Finansavimo įstaigos ir tiesioginiai JRC veiksmai

1. Finansavimo įstaigos gali nukrypti nuo šioje antraštinėje dalyje nustatytų taisyklių tik jei tai numatyta pagrindiniame akte, kuriuo įsteigiama finansavimo įstaiga arba kuriuo jai pavedamos biudžeto vykdymo užduotys, arba – jei jos yra Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkto ii, iii arba v papunkčiuose nurodytos finansavimo įstaigos – jei tai numatyta susitarime dėl įnašo ir jei tai būtina, atsižvelgiant į konkrečius jų veiklos poreikius arba veiksmo pobūdį.
2. Šioje antraštinėje dalyje nustatytos taisyklės netaikomos JRC vykdomiems tiesioginiams veiksams.

14 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys veiksmai

1. Nedarant poveikio šio straipsnio 2 ir 3 dalims, reikalavimus gauti finansavimą atitinka tik veiksmai, kuriais siekiama 3 straipsnyje nurodytų tikslų.
Nefinansuojamos šios mokslinių tyrimų sritys:
 - (a) veikla, kuria siekiama klonuoti žmones reprodukcijos tikslais;
 - (b) veikla, kuria siekiama keisti žmogaus genetinį paveldą, jei tokie pakeitimai gali tapti paveldimi³⁰;
 - (c) veikla, kuria siekiama kurti žmogaus embrionus tik mokslinių tyrimų arba kamieninių ląstelių gavimo tikslais, įskaitant somatinių ląstelių branduolių perkėlimą.
2. Žmogaus kamieninių ląstelių – tiek suaugusių žmonių, tiek embrionų – moksliniai tyrimai gali būti finansuojami atsižvelgiant į mokslinio pasiūlymo turinį ir į susijusių

³⁰ Gali būti finansuojami moksliniai tyrimai, susiję su lytinių liaukų vėžio gydymu.

valstybių narių teisinės sistemas. Mokslinių tyrimų veikla, kuri draudžiama visose valstybėse narėse, nefinansuojama. Kurioje nors valstybėje narėje draudžiama veikla nefinansuojama toje valstybėje narėje.

3. 1 dalyje nustatytas mokslinių tyrimų sričių sąrašas gali būti persvarstytas atliekant 47 straipsnio 2 dalyje nurodytą tarpinį vertinimą, atsižvelgiant į mokslo pažangą.

15 straipsnis

Etika

1. Visa pagal Programą vykdoma veikla atitinka etikos principus ir atitinkamus nacionalinius, Sąjungos ir tarptautinius teisės aktus, be kita ko, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir Europos žmogaus teisių konvenciją bei jos papildomus protokolus.

Ypač daug dėmesio skiriama proporcingumo principui, teisei į privatumą, teisei į asmens duomenų apsaugą, teisei į asmens fizinę ir psichinę neliečiamybę, teisei į nediskriminavimą ir būtinybei užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą.

2. Veiksme dalyvaujantys subjektai pateikia:
 - (a) etikos aspektų įsivertinimą, kuriame nurodomi ir smulkiai aprašomi visi numatomi etikos klausimai, susiję su finansuotos veiklos tikslu, įgyvendinimu ir tikėtinu poveikiu, be kita ko, patvirtinama atitiktis 1 daliai ir aprašoma, kaip ji bus užtikrinama;
 - (b) patvirtinimą, kad veikla atitiks Visų Europos akademijų federacijos paskelbtą Europos mokslinių tyrimų etikos kodeksą ir kad nebus vykdoma jokia nefinansuotina veikla;
 - (c) jei veikla vykdoma ne Sąjungoje – patvirtinimą, kad tokią pačią veiklą būtų leidžiama vykdyti valstybėje narėje;
 - (d) jei veikloje naudojamos žmogaus embriono kamieninės ląstelės – atitinkamais atvejais išsami informacija apie licencijavimo ir kontrolės priemones, kurias taiko atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos, taip pat išsami informacija apie etiškumo patvirtinimus, gaunamus prieš pradėdant vykdyti atitinkamą veiklą.
3. Pasiūlymai sistemingai tikrinami siekiant nustatyti veiksmus, dėl kurių kyla sudėtingų ar rimtų etikos klausimų, ir pateikti juos vertinti etikos požiūriu. Etikos aspektus vertina Komisija, išskyrus atvejus, kai ši užduotis pavedama finansavimo įstaigai. Jei veiksmas susijęs su žmogaus embriono kamieninių ląstelių arba žmogaus embrionų naudojimu, atlikti etikos aspektų vertinimą privaloma. Etikos aspektų tikrinimas ir vertinimas atliekamas pasitelkiant etikos ekspertus. Komisija ir finansavimo įstaigos užtikrina kuo didesnę etikos procedūrų skaidrumą.
4. Veiksme dalyvaujantys subjektai, prieš pradėdami vykdyti atitinkamą veiklą, gauna visus patvirtinimus ir kitus privalomuosius dokumentus iš atitinkamų nacionalinių ir vietos etikos komitetų ir kitų įstaigų, pavyzdžiui, duomenų apsaugos institucijų. Tie dokumentai saugomi byloje ir paprašius pateikiami Komisijai ar finansavimo įstaigai.
5. Jei tikslinga, Komisija ar finansavimo įstaiga atlieka su etika susijusias patikras. Jei etikos klausimai rimti ar sudėtingi, šias patikras atlieka Komisija, išskyrus atvejus, kai ši užduotis pavedama finansavimo įstaigai.

Su etika susijusios patikros atliekamos pasitelkiant etikos ekspertus.

6. Etikos požiūriu nepriimtini veiksmai gali būti bet kuriuo metu atmesti arba nutraukti.

16 straipsnis

Saugumas

1. Pagal Programą vykdomi veiksmai atitinka taikytinas saugumo taisykles, visų pirma įslaptintos informacijos apsaugos nuo neteisėto atskleidimo taisykles, taip pat atitinkamą nacionalinę ir Sąjungos teisę. Jei moksliniai tyrimai, kuriems naudojama ir (arba) kuriuos atliekant sukuriamą įslaptinta informacija, yra vykdomi ne Sąjungoje, laikomasi minėtų reikalavimų ir papildomai Sąjunga sudaro saugumo susitarimą su trečiąja valstybe, kurioje atliekami tie moksliniai tyrimai.
2. Atitinkamais atvejais pasiūlymuose pateikiamas saugumo įsivertinimas, kuriame nustatomi visi saugumo klausimai ir smulkiai aprašoma, kaip jie bus sprendžiami, kad būtų užtikrinta atitiktis atitinkamai nacionalinei ir Sąjungos teisei.
3. Atitinkamais atvejais Komisija arba finansavimo įstaiga saugumo požiūriu patikrina pasiūlymus, dėl kurių kyla saugumo klausimų.
4. Atitinkamais atvejais veiksmai turi atitikti Sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444 ir jo įgyvendinimo taisykles.
5. Veiksme dalyvaujantys subjektai užtikrina veiksmui naudojamoms ir (arba) jį vykdančioms sukurtoms įslaptintos informacijos apsaugą nuo neteisėto atskleidimo. Prieš pradėdami vykdyti atitinkamą veiklą, jie pateikia atitinkamų nacionalinių saugumo institucijų atlikto asmens ir (arba) įmonės patikimumo patikrinimo įrodymus.
6. Jei su įslaptinta informacija turi dirbti išorės ekspertai, prieš juos skiriant reikalaujama atlikti atitinkamą jų patikimumo patikrinimą.
7. Atitinkamais atvejais Komisija ar finansavimo įstaiga gali atlikti saugumo patikras.
8. Saugumo taisyklių neatitinkantys veiksmai gali būti bet kuriuo metu atmesti arba nutraukti.

II SKYRIUS

Dotacijos

17 straipsnis

Dotacijos

Programos dotacijos skiriamos ir valdomos pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį, nebent šiame skyriuje būtų nurodyta kitaip.

18 straipsnis

Dalyvavimo reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Pagal Programą vykdomuose veiksmuose gali dalyvauti visi teisės subjektai, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, arba tarptautinės organizacijos su sąlyga, kad tenkinamos šiame reglamente ir darbo programoje arba kvietime teikti pasiūlymus nustatytos sąlygos.

2. Subjektai priklauso konsorciui, kurį sudaro bent trys nepriklausomi teisės subjektai, kurių kiekvienas įsisteigęs vis kitoje valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje ir bent vienas iš jų – valstybėje narėje, nebent:
 - (a) pagrįstais atvejais darbo programoje numatyta kitaip;
 - (b) vykdomas 3 arba 4 dalyje nurodytas veiksmas.
3. Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT) mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmus, Europos inovacijų tarybos veiksmus, mokymo ir judumo veiksmus arba bendro programos finansavimo veiksmus gali įgyvendinti vienas ar daugiau teisės subjektų, iš kurių vienas turi būti įsisteigęs valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje.
4. Koordinavimo ir paramos veiksmus gali įgyvendinti vienas ar daugiau teisės subjektų, kurie gali būti įsisteigę valstybėje narėje, asocijuotojoje šalyje arba kitoje trečiojoje valstybėje.
5. Jei veiksmas susijęs su Sąjungos strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu, darbo programoje gali būti numatyta, kad jame gali dalyvauti tik valstybėse narėse įsisteigę teisės subjektai arba, be jų, ir nurodytose asocijuotosiose šalyse ar kitose trečiojoje valstybėje įsisteigę teisės subjektai.
6. Atsižvelgiant į konkrečius politikos reikalavimus ar veiksmo pobūdį ir tikslus, darbo programoje, be 2, 3, 4 ir 5 dalyse nurodytųjų, gali būti nustatyti papildomi tinkamumo kriterijai, pavyzdžiui, teisės subjektų skaičius, teisės subjektų rūšis ir įsisteigimo vieta.
7. Jei veiksmui naudojamos 9 straipsnio 8 dalyje nurodytos sumos, jame gali dalyvauti tik vienas teisės subjektas, įsisteigęs įgaliojimus perduodančios valdymo institucijos jurisdikcijos teritorijoje, išskyrus atvejus, kai su valdymo institucija sutariama kitaip ir kai tai numatyta darbo programoje.
8. Jei tai nurodyta darbo programoje, veiksmuose gali dalyvauti Jungtinis tyrimų centras.
9. Jungtinis tyrimų centras, tarptautinės Europos mokslinių tyrimų organizacijos ir pagal Sąjungos teisę sukurti teisės subjektai laikomi įsisteigusiais kitoje valstybėje narėje nei tos, kuriose įsisteigę kiti veiksmė dalyvaujantys teisės subjektai.
10. Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT) mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmuose ir mokymo bei judumo veiksmuose dalyvaujančios tarptautinės organizacijos, kurių būstinės yra valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje, laikomos įsisteigusiomis toje valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje.

19 straipsnis

Finansavimo reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Finansavimą gali gauti valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje įsisteigę subjektai.

Jei veiksmui naudojamos 9 straipsnio 8 dalyje nurodytos sumos, finansavimą iš šių sumų gali gauti tik įgaliojimus perduodančios valdymo institucijos jurisdikcijos teritorijoje įsisteigę subjektai.
2. Neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsisteigę subjektai iš esmės turėtų padengti savo dalyvavimo išlaidas. Tačiau mažas ir vidutinės pajamas gaunančiose šalyse ir –

išimties tvarka – kitose neasocijuotosiose trečiosiose valstybėse įsisteigę subjektai galėtų gauti finansavimą veiksmui, jei:

- (a) ta trečioji valstybė yra nurodyta Komisijos priimtoje darbo programoje arba jei
 - (b) Komisija ar finansavimo įstaiga mano, kad jų dalyvavimas yra labai svarbus įgyvendinant veiksmą.
3. Veiksme dalyvaujantys susiję subjektai gali gauti finansavimą, jei jie yra įsisteigę valstybėje narėje, asocijuotojoje šalyje arba Komisijos priimtoje darbo programoje nurodytoje trečiojoje valstybėje.

20 straipsnis

Kvietimai teikti pasiūlymus

1. Su visais veiksmais, išskyrus pagal Europos inovacijų tarybos priemonę „Pathfinder“ vykdomą pereinamąją veiklą, susijusių kvietimų teikti pasiūlymus turinys pateikiamas darbo programoje.
2. Pagal Europos inovacijų tarybos priemonę „Pathfinder“ vykdomai pereinamajai veiklai taikomos šios sąlygos:
 - (a) sprendimai dėl kvietimų teikti pasiūlymus skelbimo ir turinio priimami atsižvelgiant į darbo programoje nustatytus su atitinkama veiksmų visuma susijusius tikslus ir biudžetą;
 - (b) 50 000 EUR neviršijančios fiksuoto dydžio dotacijos gali būti teikiamos neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus, siekiant įgyvendinti skubius koordinavimo ir paramos veiksmus, susijusius su veiksmų visumą įgyvendinančios gavėjų bendruomenės stiprinimu arba galimų atžalinių įmonių ar potencialių rinkas kuriančių inovacijų vertinimu.
3. Jei to reikia nustatytiems tikslams pasiekti, gali būti skelbiami riboti kvietimai teikti pasiūlymus, siekiant išplėtoti papildomą veiklą arba į vykdomus veiksmus įtraukti papildomų partnerių.
4. Kvietimo teikti pasiūlymus skelbti nereikia koordinavimo ir paramos veiksmams ar bendro programos finansavimo veiksmams, kuriuos:
 - (a) vykdytų Jungtinis tyrimų centras arba darbo programoje nurodyti teisės subjektai ir kurie
 - (b) nepatenka į kvietimų teikti pasiūlymus taikymo sritį.
5. Darbo programoje nurodomi kvietimai, pagal kuriuos pateiktiems pasiūlymams bus taikoma pažangumo ženklų suteikimo procedūra. Pareiškėjui iš anksto leidus, su paraiška ir jos vertinimu susijusia informacija gali būti dalijamasi su suinteresuotomis finansavimo institucijomis su sąlyga, kad sudaromi konfidencialumo susitarimai.

21 straipsnis

Bendri kvietimai

Komisija ar finansavimo įstaiga gali paskelbti bendrą kvietimą teikti pasiūlymus su:

- (a) trečiosiomis valstybėmis, be kita ko, jų mokslo ir technologijų organizacijomis ar agentūromis;

- (b) tarptautinėmis organizacijomis;
- (c) ne pelno teisės subjektais.

Skelbiant bendrą kvietimą, nustatomos bendros pasiūlymų atrankos ir vertinimo procedūros. Procedūrose dalyvauja proporcingai sudaryta kiekvienos šalies paskirtų ekspertų grupė.

22 straipsnis

Ikiprekybiniai viešieji pirkimai ir novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai

1. Į veiksmus gali įeiti arba jų pirminis tikslas gali būti ikiprekybiniai viešieji pirkimai arba novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai, vykdomi gavėjų, kurie yra direktyvose 2014/24/ES³¹, 2014/25/ES³² ir 2009/81/EB³³ apibrėžtos perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai.
2. Viešųjų pirkimų procedūromis:
 - (a) laikomasi skaidrumo, nediskriminavimo, vienodų sąlygų taikymo, patikimo finansų valdymo ir proporcingumo principų bei konkurencijos taisyklių;
 - (b) jei tai ikiprekybiniai viešieji pirkimai – gali būti numatomos specialios sąlygos, pavyzdžiui, nustatoma, kad perkama veikla gali būti vykdoma tik valstybių narių ir asocijuotųjų šalių teritorijoje;
 - (c) gali būti leidžiama pagal tą pačią procedūrą skirti kelias sutartis (pasirinkti kelis tiekėjus);
 - (d) numatoma, kad sutartys bus skiriamos ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo (-ų) teikėjui (-ams), kartu užtikrinant, kad nebūtų interesų konflikto.
3. Ikiprekybiniuose viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančiam rangovui, kuris sukuria rezultatus, priklauso bent jau su jais susijusios intelektinės nuosavybės teisės. Perkančiosioms organizacijoms priklauso bent jau teisė nemokamai naudotis rezultatais savo reikmėms ir teisė sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis suteikti arba reikalauti dalyvaujančių rangovų suteikti trečiosioms šalims neišimtinės licencijas naudotis rezultatais perkančiosios organizacijos reikmėms be teisės teikti sublicencijas. Jei rangovas nepanaudoja rezultatų komerciniais tikslais per sutartyje nustatytą laikotarpį po ikiprekybinių viešųjų pirkimų, perkančiosios organizacijos gali reikalauti, kad jis perduotų joms visas rezultatų nuosavybės teises.

23 straipsnis

Sudėtinis finansavimas

Veiksmui, kuriam skirtas įnašas iš kitos Sąjungos programos lėšų, taip pat gali būti skirtas įnašas iš Programos lėšų, jei tais įnašais dengiamos ne tos pačios išlaidos. Kiekvienam įnašui

³¹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

³² 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

³³ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76).

taikomos atitinkamoje Sąjungos programoje, iš kurios lėšų jis teikiamas veiksmui, nustatytos taisyklės. Sudėtinio finansavimo suma neviršija visų tinkamų finansuoti veiklos išlaidų, o iš skirtingų Sąjungos programų lėšų skiriama parama gali būti apskaičiuojama proporcingai, laikantis dokumentų, kuriais nustatomos paramos sąlygos.

24 straipsnis

Atrankos kriterijai

1. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 198 straipsnio, tikrinamas tik koordinatoriaus finansinis pajėgumas ir tik tuo atveju, jei veiksmui prašoma skirti Sąjungos finansavimo suma yra ne mažesnė kaip 500 000 EUR.
2. Tačiau, jei esama priežasčių abejoti finansiniu pajėgumu arba jei esama didesnės rizikos, kylančios dėl dalyvavimo keliuose vykdomuose veiksmuose, finansuojamuose iš Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programų lėšų, Komisija arba finansavimo įstaiga patikrina ir kitų pareiškėjų arba koordinatorių finansinį pajėgumą, net jei nesiekama 1 dalyje nurodyta riba.
3. Jei finansinį pajėgumą struktūriškai garantuoja kitas teisės subjektas, patikrinamas jo finansinis pajėgumas.
4. Jei finansinis pajėgumas menkas, Komisija ar finansavimo įstaiga gali nustatyti, kad pareiškėjas gali dalyvauti veiksmo su sąlyga, kad pateiks susijusio subjekto pareiškimą dėl solidariosios atsakomybės.
5. Įnašas į 33 straipsnyje nustatytą Savidraudos mechanizmą laikomas pakankama Finansinio reglamento 152 straipsnyje numatyta garantija. Iš gavėjų negali būti priimama jokia papildoma garantija ar užstatas ar reikalaujama juos pateikti.

25 straipsnis

Skyrimo kriterijai

1. Pasiūlymas vertinamas remiantis šiais skyrimo kriterijais:
 - (a) pažangumo;
 - (b) poveikio;
 - (c) įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo.
2. EMTT mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmų pasiūlymams taikomas tik 1 dalies a punkte nurodytas kriterijus.
3. Darbo programoje nustatomos išsamesnės 1 dalyje nustatytų skyrimo kriterijų taikymo taisyklės ir gali būti nurodomi lyginamieji svoriai ir ribinės vertės.

26 straipsnis

Vertinimas

1. Pasiūlymus vertina vertinimo komitetas, kuris gali būti:
 - vien arba dalinai sudarytas iš išorės nepriklausomų ekspertų;
 - sudarytas iš Finansinio reglamento 150 straipsnyje nurodytų Sąjungos institucijų arba įstaigų atstovų.

Vertinimo komitetui gali padėti nepriklausomi ekspertai.

2. Prireikus vertinimo komitetas išdėsto pagal taikomas ribines vertes tinkamais pripažintus pasiūlymus eilės tvarka pagal:
 - vertinimo balus;
 - tai, kiek jie padeda siekti konkrečių politikos tikslų, be kita ko, kiek jie padeda sudaryti nuoseklią projektų visumą.

Vertinimo komitetas taip pat gali pasiūlyti esminių pasiūlymų pakeitimų, jei to reikia projektų visumos nuoseklumui užtikrinti.

27 straipsnis

Vertinimo persvarstymo tvarka

1. Pareiškėjas gali prašyti persvarstyti vertinimą, jei mano, kad jo pasiūlymui nebuvo tinkamai taikoma taikytina vertinimo procedūra.
2. Persvarstomi tik procedūriniai vertinimo aspektai, o ne pasiūlymo privalumų vertinimas.
3. Dėl vertinimo persvarstymo nėra vilkinimas pasiūlymų, kuriems netaikoma persvarstymo procedūra, atrankos procesas.

28 straipsnis

Laikas iki dotacijos suteikimo

1. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 194 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos nustatomi šie laikotarpiai:
 - (a) visi pareiškėjai apie jų paraiškų vertinimo rezultatus informuojami ne vėliau kaip per penkis mėnesius nuo galutinės išsamių pasiūlymų pateikimo dienos;
 - (b) dotacijų susitarimai su pareiškėjais pasirašomi ne vėliau kaip per aštuonis mėnesius nuo galutinės išsamių pasiūlymų pateikimo dienos.
2. Europos inovacijų tarybos darbo programoje gali būti nustatyti trumpesni laikotarpiai.
3. Be Finansinio reglamento 194 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nustatytų išimčių, 1 dalyje nurodyti laikotarpiai gali būti ilgesni, jei tai susiję su EMTT veiksmais ar su misijomis, taip pat tais atvejais, kai veiksmai pateikiami vertinti etikos ar saugumo požiūriu.

29 straipsnis

Dotacijos įgyvendinimas

1. Jei gavėjas nevykdo su techniniu veiksmo įgyvendinimu susijusių pareigų, kiti gavėjai vykdo tas pareigas be papildomo Sąjungos finansavimo, išskyrus atvejus, kai jie aiškiai atleidžiami nuo tos pareigos. Kiekvienas gavėjas, laikydamasis su Savidraudos mechanizmu susijusių nuostatų, finansiškai atsako tik už savo skolą.
2. Dotacijos susitarime gali būti nustatyti tarpiniai tikslai ir susijusios išankstinio finansavimo dalys. Jei tarpiniai tikslai nepasiekiami, veiksmas gali būti sustabdytas, pakeistas arba nutrauktas.

3. Veiksmas taip pat gali būti nutrauktas, jei numatomi jo rezultatai yra nebeaktualūs Sąjungai dėl mokslinių, technologinių ar ekonominių priežasčių, o jei vykdomos misijos ir Europos inovacijų tarybos veiksmas – nebeaktualūs atsižvelgiant į likusią veiksmų visumos dalį.

30 straipsnis

Finansavimo normos

1. Visai vykdamas veiksmą finansuojamai veiklai taikoma viena finansavimo norma. Didžiausia norma nustatoma darbo programoje.
2. Pagal Programą gali būti kompensuojama iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų, išskyrus:
 - (a) inovacijų veiksmus – jų atveju kompensuojama iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus ne pelno teisės subjektus, kurių atveju pagal Programą gali būti kompensuojama iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų;
 - (b) bendro programos finansavimo veiksmus – jų atveju kompensuojama bent 30 proc., o nustatytais ir tinkamai pagrįstais atvejais – iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.
3. Šiame straipsnyje nustatytos finansavimo normos taikomos ir veiksmams, kurie ar kurių dalis finansuojami taikant fiksuotąją normą, vieneto įkainius ar fiksuotąsias sumas.

31 straipsnis

Netiesioginės išlaidos

1. Netiesioginės tinkamos finansuoti išlaidos nustatomos pritaikius 25 proc. fiksuotąją normą visoms tiesioginėms tinkamoms finansuoti išlaidoms, iš kurių išskaičiuotos tiesioginės tinkamos finansuoti subrangos išlaidos, finansinė parama trečiosioms šalims ir visos vienetinės išlaidos ar fiksuotosios sumos, į kurias įeina netiesioginės išlaidos.

Atitinkamais atvejais į vienetines išlaidas ar fiksuotąsias sumas įeinančios netiesioginės išlaidos apskaičiuojamos taikant 1 dalyje nustatytą fiksuotąją normą, išskyrus vienetines išlaidas prekėms ir paslaugoms, už kurias išrašomos vidaus sąskaitos faktūros, – jos apskaičiuojamos remiantis faktinėmis išlaidomis pagal įprastus gavėjų išlaidų apskaitos metodus.
2. Tačiau, jei tai numatyta darbo programoje, netiesioginės išlaidos gali būti deklaruojamos kaip fiksuotoji suma ar vienetinės išlaidos.

32 straipsnis

Tinkamos finansuoti išlaidos

1. Be Finansinio reglamento 197 straipsnyje nustatytų kriterijų, tinkamos finansuoti yra gavėjų, kuriems mokamas su projektais susietas darbo užmokestis, personalo išlaidos, jei jos neviršija darbo užmokesčio, mokamo asmeniui už darbą panašiuose iš nacionalinių programų lėšų finansuojamuose projektuose.

Su projektais susietas darbo užmokestis yra su asmens dalyvavimu projektuose susijęs darbo užmokestis, nuolat mokamas pagal įprastą gavėjo darbo užmokesčio mokėjimo praktiką.

2. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 190 straipsnio 1 dalies, tinkamos finansuoti yra su ištekliais, kuriuos nepiniginiais įnašais suteikia trečiosios šalys, susijusios išlaidos, jei jos neviršija trečiosios šalies tiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų sumos.
3. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 192 straipsnio, naudojantis rezultatais gautos pajamos nelaikomos veiksmo įplaukomis.
4. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 203 straipsnio 4 dalies, finansinių ataskaitų sertifikatą privaloma pateikti išmokant likutį, jei suma, kurią prašoma padengti kaip faktines išlaidas ir vienetines išlaidas, apskaičiuotas pagal įprastus išlaidų apskaitos metodus, yra ne mažesnė kaip 325 000 EUR.

33 straipsnis

Savidraudos mechanizmas

1. Sukuriamas Savidraudos mechanizmas (toliau – mechanizmas), kuriuo pakeičiamas pagal Reglamento (EB) Nr. 1290/2013 38 straipsnį įsteigtas fondas. Mechanizmo lėšomis dengiama rizika, susijusi su gavėjų mokėtinų sumų negrąžinimu:
 - (a) Komisijai pagal Sprendimą Nr. 1982/2006/EB;
 - (b) Komisijai ir Sąjungos įstaigoms pagal programą „Horizontas 2020“;
 - (c) Komisijai ir finansavimo įstaigoms pagal Programą.Pirmos pastraipos c punkte nurodytoms finansavimo įstaigoms kylanti rizika gali būti dengiama taikant netiesioginio rizikos padengimo sistemą, nustatytą taikytiname susitarime, atsižvelgiant į finansavimo įstaigos pobūdį.
2. Mechanizmą valdo Sąjunga, atstovaujama Komisijos, kuri veikia kaip vykdomoji įgaliotinė. Komisija nustato konkrečias Fondo veikimo taisykles.
3. Gavėjai teikia įnašą, kuris sudaro 5 proc. veiksmui skirtos Sąjungos finansavimo sumos. Remdamasi periodinio vertinimo rezultatais, Komisija gali padidinti šį įnašą iki 8 proc. arba nustatyti mažesnę nei 5 proc. įnašą. Gavėjų įnašas į mechanizmą gali būti išskaičiuojamas iš pradinės išankstinio finansavimo sumos ir sumokėtas į jį gavėjų vardu.
4. Gavėjų įnašas grąžinamas išmokant likutį.
5. Visa taikant mechanizmą gauta finansinė grąža pridedama prie mechanizmo lėšų. Jei grąža nepakankama, mechanizmo valdytojai dėl to nesiima jokių veiksmų – sumas, kurias turi sumokėti gavėjai ar trečiosios šalys, iš jų tiesiogiai susigrąžina Komisija ar finansavimo įstaiga.
6. Susigrąžintos sumos laikomos mechanizmo asignuotosiomis pajamomis, nurodytomis Finansinio reglamento 21 straipsnio 4 dalyje. Įgyvendinus visas dotacijas, kurių rizika tiesiogiai ar netiesiogiai dengiama mechanizmo lėšomis, Komisija susigrąžina visas likusias sumas ir įtraukia jas į Sąjungos biudžetą, laikydamasi teisėkūros institucijos sprendimų.

7. Gali būti suteikiama galimybė mechanizmu naudotis bet kurioje kitoje tiesiogiai valdomoje Sąjungos programoje dalyvaujantiems gavėjams. Komisija nustato kitose programose dalyvaujančių gavėjų naudojimosi mechanizmu sąlygas.

34 straipsnis

Nuosavybė ir apsauga

1. Gavėjams priklauso jų sukurti rezultatai. Jie užtikrina, kad jų darbuotojų ar bet kurių kitų šalių turimomis su rezultatais susijusiomis teisėmis būtų galima naudotis taip, kad tai derėtų su dotacijos susitarimo sąlygose nustatytais gavėjų pareigomis.

Rezultatai yra dviejų ar daugiau gavėjų bendra nuosavybė, jei:

- (a) jie šiuos rezultatus sukūrė bendromis jėgomis ir jei
- (b) neįmanoma:
 - (i) nustatyti kiekvieno gavėjo atitinkamo indėlio arba
 - (ii) atskirti rezultatų, kai teikiama paraiška dėl jų apsaugos, ta apsauga užtikrinama arba palaikoma.

Bendrasavininkiai raštu susitaria dėl bendros nuosavybės paskirstymo ir naudojimosi ja sąlygų. Jei nesutarta kitaip, kiekvienas bendrasavininkis gali suteikti trečiosioms šalims neišimtinės licencijas naudotis keliems savininkams priklausančiais rezultatais (be teisės teikti sublicencijas), jei kitiems bendrasavininkiams apie tai iš anksto pranešama ir jei jiems suteikiama tinkama ir pagrįsta kompensacija. Bendrasavininkiai gali raštu susitarti taikyti kitokį nei bendros nuosavybės principą.

2. Sąjungos finansavimą gavę gavėjai užtikrina tinkamą savo sukurtų rezultatų apsaugą, jei ji yra įmanoma ir pagrįsta, atsižvelgdami į visus aktualius aspektus, be kita ko, naudojimo komerciniais tikslais perspektyvas. Priimdami sprendimą dėl apsaugos, gavėjai atsižvelgia ir į teisėtus kitų veiksmė dalyvaujančių gavėjų interesus.

35 straipsnis

Naudojimasis ir sklaida

1. Sąjungos finansavimą gavę gavėjai deda pastangas naudotis savo sukurtais rezultatais, visų pirma Sąjungoje. Naudotis rezultatais gali patys gavėjai arba jais gali būti naudojamosi netiesiogiai, visų pirma pagal 36 straipsnį perdavus rezultatų nuosavybės teises arba suteikus licenciją jais naudotis.

Darbo programoje gali būti numatyta papildomų naudojimosi pareigų.

Jei, nepaisant gavėjo pastangų naudotis savo sukurtais rezultatais pačiam arba užtikrinti, kad jais būtų naudojamosi netiesiogiai, jais nėra pasinaudojama per dotacijos susitarime nustatytą laikotarpį, gavėjas, naudodamasis atitinkama dotacijos susitarime nustatyta interneto platforma, bando surasti tais rezultatais norinčių naudotis suinteresuotųjų šalių. Pagrįstu gavėjo prašymu jis gali būti atleistas nuo šios pareigos.

2. Atsižvelgdami į apribojimus, susijusius su intelektinės nuosavybės apsauga, saugumo taisyklėmis ar teisėtais interesais, gavėjai kuo greičiau paskleidžia savo sukurtus rezultatus.

Darbo programoje gali būti numatyta papildomų skleidimo pareigų.

3. Gavėjai užtikrina, kad, laikantis dotacijos susitarime nustatytų sąlygų, būtų teikiama atviroji prieiga prie mokslinių publikacijų. Visų pirma gavėjai užtikrina, kad jie arba autoriai išlaikytų pakankamai intelektualinės nuosavybės teisių, kad galėtų laikytis jiems taikomų su atvirąja prieiga susijusių reikalavimų.

Dotacijos susitarime nustatytose sąlygose paprastai reikalaujama teikti atvirąją prieigą prie mokslinių tyrimų duomenų, tačiau pagrįstais atvejais yra taikomos išimtys, atsižvelgiant į teisėtus gavėjų interesus ir kitus apribojimus, pavyzdžiui, duomenų apsaugos taisyklės, saugumo taisyklės ar intelektualinės nuosavybės teisės.

Darbo programoje gali būti numatyta papildomų pareigų taikyti atvirojo mokslo metodus.

4. Visus mokslinių tyrimų duomenis gavėjai tvarko laikydamiesi dotacijos susitarime nustatytų sąlygų ir taip pat parengia duomenų tvarkymo planą.

Darbo programoje gali būti numatyta papildomų pareigų naudotis Europos atvirojo mokslo debesija mokslinių tyrimų duomenims saugoti ir prieigai prie jų teikti.

5. Savo sukurtus rezultatus ketinantys skleisti gavėjai iš anksto praneša apie tai kitiems veiksmė dalyvaujantiems gavėjams. Bet kuris kitas gavėjas gali tam paprieštarauti, jei gali įrodyti, kad numatoma sklaida labai pakenktų teisėtiems jo interesams, susijusiems su jo sukurtais rezultatais ar turima pirmine informacija. Tokiais atvejais sklaida negali būti vykdoma, nebent būtų imtasi atitinkamų veiksmų šiems teisėtiems interesams apsaugoti.

6. Jei darbo programoje nenumatyta kitaip, pasiūlymuose pateikiamas naudojimosi rezultatais ir jų sklaidos planas. Jei numatoma naudojimosi rezultatais paskirtis yra produkto ar proceso projektavimas, kūrimas, gamyba ir pateikimas rinkai ar paslaugos kūrimas ir teikimas, plane pateikiama tokio naudojimosi strategija. Jei plane numatoma, kad rezultatais visų pirma bus naudojamosi neasocijuotosiose trečiosiose šalyse, teisės subjektai paaiškina, kodėl tas naudojimasis vis tiek atitiks Sąjungos interesus.

Gavėjai toliau plėtoja planą veiksmo vykdymo laikotarpiu ir po jo.

7. Komisijos ar finansavimo įstaigos vykdomos stebėsenos ir sklaidos tikslais gavėjai pateikia visą prašomą informaciją, susijusią su naudojimosi savo sukurtais rezultatais ir tų rezultatų sklaida. Tokia informacija skelbiama viešai, atsižvelgiant į teisėtus gavėjų interesus.

36 straipsnis

Perdavimas ir licencijavimas

1. Gavėjai gali perduoti savo sukurtų rezultatų nuosavybės teises. Jie užtikrina, kad jų pareigos galiotų ir naujam savininkui ir kad šis privalėtų perduoti šias pareigas paskesniems savininkams.
2. Jei dėl konkrečiai nurodytų trečiųjų šalių raštu nesutarta kitaip ir jei tai nėra neįmanoma pagal taikytiną teisę, ketinantys perduoti rezultatų nuosavybės teises gavėjai iš anksto praneša apie tai bet kuriam kitam gavėjui, tebeturinčiam prieigos prie rezultatų teises. Pranešime turi būti pateikta pakankamai informacijos apie naująjį savininką, kad tas gavėjas galėtų įvertinti poveikį savo prieigos teisėms.

Jei dėl konkrečiai nurodytų trečiųjų šalių raštu nesutarta kitaip, gavėjas gali paprieštarauti perdavimui, jei jis gali įrodyti, kad tuo perdavimu būtų pakenkta jo prieigos teisėms. Tokiu atveju perdavimas negali įvykti tol, kol atitinkami gavėjai nepasiekia susitarimo.

3. Gavėjai gali suteikti licencijas ar kitaip suteikti teisę naudotis jų sukurtais rezultatais, jei tai nedaro neigiamo poveikio jų pareigų vykdymui.
4. Pagrįstais atvejais dotacijos susitarime nustatoma teisė prieštarauti rezultatų nuosavybės teisių perdavimui arba su rezultatais susijusių išimtinių licencijų suteikimui, jei:
 - (a) rezultatus kuriantys gavėjai gavo Sąjungos finansavimą;
 - (b) perduoti nuosavybės teises ar suteikti licencijas ketinama teisės subjektui, įsisteigusiam neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje;
 - (c) nuosavybės teisių perdavimas ar licencijų suteikimas neatitinka Sąjungos interesų.

Jei taikoma teisė prieštarauti, gavėjas iš anksto apie tai praneša. Teisė prieštarauti gali būti raštu atšaukta, jei perduoti nuosavybės teises ar suteikti licencijas ketinama konkrečiai nurodytiems teisės subjektams, taikant Sąjungos interesų apsaugos priemones.

37 straipsnis

Prieigos teisės

1. Taikomi šie prieigos teisių principai:
 - (a) prašymas leisti naudotis prieigos teisėmis arba prieigos teisių atsisakymai teikiami raštu;
 - (b) jei su teisių teikėju nesutarta kitaip, prieigos teisės neapima teisės teikti sublicencijas;
 - (c) prieš prisijungdami prie dotacijos susitarimo, gavėjai informuoja vieni kitus apie bet kokius prieigos prie jų turimos pirminės informacijos teikimo apribojimus;
 - (d) jei kuris nors gavėjas nebedalyvauja veiksmė, tai nedaro poveikio jo pareigai teikti prieigą;
 - (e) jei kuris nors gavėjas nevykdo savo pareigų, gavėjai gali susitarti atimti iš jo prieigos teises.
2. Gavėjai teikia prieigą:
 - (a) prie savo sukurtų rezultatų (nemokamai) bet kuriam kitam veiksmė dalyvaujančiam gavėjui, kuriam to reikia, kad jis galėtų vykdyti savo užduotis;
 - (b) prie savo turimos pirminės informacijos bet kuriam kitam veiksmė dalyvaujančiam gavėjui, kuriam to reikia, kad jis galėtų vykdyti savo užduotis, atsižvelgiant į 1 dalies c punkte nurodytus apribojimus; ta prieiga teikiama nemokamai, nebent prieš prisijungdami prie dotacijos susitarimo gavėjai būtų susitarę kitaip;
 - (c) prie savo sukurtų rezultatų ir, atsižvelgiant į 1 dalies c punkte nurodytus apribojimus, prie savo turimos pirminės informacijos bet kuriam kitam

veiksme dalyvaujančiam gavėjui, kuriam to reikia, kad jis galėtų naudotis savo paties sukurtais rezultatais; ta prieiga teikiama sutartomis sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis.

3. Jei gavėjai nesusitaria kitaip, jie taip pat teikia prieigą prie savo sukurtų rezultatų ir, atsižvelgiant į 1 dalies c punkte nurodytus apribojimus, prie savo turimos pirminės informacijos teisės subjektui, kuris:
 - (a) yra įsisteigęs valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje;
 - (b) yra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas kito gavėjo arba yra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas to paties subjekto, kuris kontroliuoja tą gavėją, arba tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja tą gavėją;
 - (c) turi turėti tą prieigą, kad galėtų naudotis to gavėjo sukurtais rezultatais.Prieiga teikiama sutartomis sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis.
4. Prašymas suteikti prieigą naudojimosi rezultatais tikslais gali būti pateiktas per vienus metus nuo veiksmo pabaigos, nebent gavėjai susitarė dėl kitokio termino.
5. Sąjungos finansavimą gavę gavėjai nemokamai teikia prieigą prie savo sukurtų rezultatų Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms, kad jie galėtų kurti, įgyvendinti ir stebėti įvairių krypčių Sąjungos politiką ar programas. Prieiga galima naudotis tik nekomerciniais ir nekonkurenciniais tikslais.

Sąjungos finansavimą gavę gavėjai, vykdantys grupės „Ištrauki ir saugi visuomenė“ veiksmus intervencinėje srityje „Apsauga ir saugumas“, taip pat nemokamai teikia prieigą prie savo sukurtų rezultatų valstybių narių nacionalinėms valdžios institucijoms, kad jos galėtų kurti, įgyvendinti ir stebėti tos srities politiką ar programas. Prieiga galima naudotis tik nekomerciniais ir nekonkurenciniais tikslais, o ji suteikiama pagal dvišalį susitarimą, kuriame nustatomos konkrečios sąlygos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad tomis teisėmis būtų naudojamosi tik numatytu tikslu ir kad būtų taikomi tinkami konfidencialumo įsipareigojimai. Prašymą teikianti valstybė narė, Sąjungos institucija, įstaiga, organas ar agentūra apie jį praneša visoms valstybėms narėms.
6. Darbo programoje gali būti numatyta papildomų prieigos teisių.

38 straipsnis

Specialios naudojimosi ir sklaidos nuostatos

EMTT veiksmams, mokymo ir judumo veiksmams, ikiprekybinių viešųjų pirkimų veiksmams, novatoriškų sprendimų viešųjų pirkimų veiksmams, bendro programos finansavimo veiksmams ir koordinavimo bei paramos veiksmams gali būti taikomos specialios nuosavybės, naudojimosi ir sklaidos, nuosavybės teisių perdavimo ir licencijavimo, taip pat prieigos teisių taisyklės.

Šiomis specialiomis taisyklėmis nekeičiamos su atvirąja prieiga susijusios pareigos.

III SKYRIUS

Apdovanojimai

39 straipsnis

Apdovanojimai

1. Apdovanojimai pagal Programą skiriami ir valdomi pagal Finansinio reglamento IX antraštinę dalį, nebent šiame skyriuje būtų nurodyta kitaip.
2. Konkurse gali dalyvauti visi teisės subjektai, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, nebent darbo programoje arba konkursų taisyklėse būtų nurodyta kitaip.
3. Komisija ar finansavimo įstaiga apdovanojimus gali teikti kartu su:
 - (a) kitomis Sąjungos įstaigomis;
 - (b) trečiosiomis valstybėmis, be kita ko, jų mokslo ir technologijų organizacijomis ar agentūromis;
 - (c) tarptautinėmis organizacijomis;
 - (d) ne pelno teisės subjektais.
4. Darbo programoje ar konkurso taisyklėse gali būti nustatytos pareigos, susijusios su komunikacija, naudojimusi ir sklaida.

IV SKYRIUS

Viešieji pirkimai

40 straipsnis

Viešieji pirkimai

1. Viešieji pirkimai pagal Programą rengiami ir valdomi pagal Finansinio reglamento VII antraštinę dalį, nebent šiame skyriuje būtų nurodyta kitaip.
2. Viešieji pirkimai gali būti ir ikiprekybiniai viešieji pirkimai bei novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai, vykdomi Komisijos ar finansavimo įstaigos savo reikmėms arba kartu su valstybių narių ir asocijuotųjų šalių perkančiosiomis organizacijomis. Tokiu atveju taikomos 22 straipsnyje nustatytos taisyklės.

V SKYRIUS

Derinimo operacijos ir mišrus finansavimas

41 straipsnis

Derinimo operacijos

Pagal šią programą nustatytos derinimo operacijos vykdomos laikantis programos „InvestEU“ ir Finansinio reglamento X antraštinės dalies.

42 straipsnis

Mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ ir Europos inovacijų tarybos lėšų

1. Mišraus finansavimo iš programos „Europos horizontas“ arba Europos inovacijų tarybos lėšų dalims, kurias sudaro dotacijos ir grąžintini avansai, taikomi 30–33 straipsniai.
2. Mišrus finansavimas iš Europos inovacijų tarybos lėšų teikiamas laikantis 43 straipsnio. Mišriu finansavimu iš Europos inovacijų tarybos lėšų veiksmas gali būti remiamas tol, kol gali būti finansuojamas atliekant derinimo operaciją arba finansavimo ir investavimo operaciją, kuriai visai pagal programą „InvestEU“ taikoma ES garantija. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 209 straipsnio, 2 dalyje, visų pirma jos a ir d punktuose, nustatytos sąlygos netaikomos mišraus finansavimo iš Europos inovacijų tarybos lėšų skyrimo metu.
3. Mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ lėšų gali būti skiriamas bendro programos finansavimo veiksmui, kurį vykdant bendroje valstybių narių ir asocijuotųjų šalių programoje numatoma naudoti finansines priemones atrinktiems veiksams remti. Tokių veiksmų vertinimas ir atranka atliekami laikantis 19, 20, 23, 24, 25 ir 26 straipsnių. Mišraus finansavimo iš programos „Europos horizontas“ lėšų teikimo sąlygos atitinka 29 straipsnį, pagal analogiją 43 straipsnio 9 dalį ir papildomas darbo programoje nustatytas sąlygas.
4. Su mišriu finansavimu iš programos „Europos horizontas“ ir Europos inovacijų tarybos lėšų susijusios grąžinamos sumos, be kita ko, grąžinami avansai ir pajamos, pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 3 dalies f punktą ir 21 straipsnio 4 dalį laikomi vidaus asignuotosiomis pajamomis.
5. Mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ ir Europos inovacijų tarybos lėšų teikiamas taip, kad nebūtų iškraipoma konkurencija.

43 straipsnis

Europos inovacijų tarybos priemonė „Accelerator“

1. Europos inovacijų tarybos priemonė „Accelerator“ skirta valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje įsisteigusiems teisės subjektams, kurie yra pradedančiosios įmonės, MVĮ arba vidutinės kapitalizacijos įmonės. Pasiūlymą gali teikti gavėjas arba vienas ar daugiau fizinių asmenų arba teisės subjektų, ketinančių įsteigti arba remti tą gavėją.
2. Su mišriu finansavimu iš Europos inovacijų tarybos lėšų susijusio visų formų Sąjungos įnašo finansavimo suma numatoma ir suteikiama vienu bendru skyrimo sprendimu.
3. Pasiūlymus pagal kiekvieno jų privalumus vertina nepriklausomi ekspertai, o jų atranka vykdoma kasmet skelbiant atvirą kvietimą, kuriam nustatomi galutiniai terminai; tai atliekama laikantis 24–26 straipsnių ir atsižvelgiant į 4 dalį.
4. Taikomi šie skyrimo kriterijai:
 - pažangumo;
 - poveikio;
 - su veiksmu susijusios rizikos lygio ir poreikio gauti Sąjungos paramą.

5. Atitinkamiems pareiškėjams sutikus Komisija arba programą „Europos horizontas“ įgyvendinančios finansavimo įstaigos gali pateikti pirmuosius du kriterijus jau atitinkantį inovacijų ir platinimo rinkoje veiksmo pasiūlymą vertinti iš karto pagal paskutinį vertinimo kriterijų, jei tenkinamos visos šios sąlygos:
- pasiūlymas yra susijęs su bet kuriuo kitu pagal programą „Horizontas 2020“ ar šią programą finansuojamu veiksmu arba nacionaline programa, kuri yra panaši į Europos inovacijų tarybos priemonę „Pathfinder“ ir yra Komisijos pripažįstama kaip tokia;
 - remiamasi ankstesne projekto peržiūra, per kurią vertintas pasiūlymo pažangumas ir poveikis, ir atsižvelgiama į darbo programoje nustatytas išsamesnes sąlygas ir procedūras.
6. Gali būti suteikiamas pažangumo ženklas, jei tenkinamos visos šios sąlygos:
- gavėjas yra pradedančioji įmonė arba MVĮ;
 - pasiūlymas buvo tinkamas finansuoti ir buvo pripažintas tinkamu pagal 4 dalyje nurodytiems pirmiems dviem skyrimo kriterijams taikomas ribines vertes;
 - veikla būtų tinkama finansuoti kaip susijusi su inovacijų veiksmu.
7. Palankiai įvertintam pasiūlymui nepriklausomi ekspertai pasiūlo skirti atitinkamą mišrų finansavimą iš Europos inovacijų tarybos lėšų, atsižvelgdami į prisiimamą riziką ir į tai, kiek išteklių ir laiko reikia norint pateikti inovaciją rinkai ir ją joje išplatinti.
- Komisija gali atmesti nepriklausomų ekspertų atrinktą pasiūlymą dėl pagrįstų priežasčių, įskaitant atitiktį Sąjungos politikos tikslams.
8. Mišraus finansavimo dalis, kurią sudaro dotacija ar grąžintinas avansas, neviršija 70 proc. atrinkto inovacijų veiksmo išlaidų.
9. Su nuosavu kapitalu ir grąžintina parama susijusios mišraus finansavimo iš Europos inovacijų tarybos lėšų dalies įgyvendinimo sąlygos išsamiai nustatomos Sprendime [specialiojoje programoje].
10. Sutartyje dėl atrinkto veiksmo nustatomi konkretūs tarpiniai tikslai ir susijusios mišraus finansavimo iš Europos inovacijų tarybos lėšų išankstinės ir dalinės išmokos.
- Su inovacijų veiksmu susijusi veikla gali būti pradėta ir pirmoji dotacijos išankstinio finansavimo dalis arba grąžintinas avansas sumokėti prieš įgyvendinant kitas skirtas mišraus finansavimo iš Europos inovacijų tarybos lėšų dalis. Tų dalių įgyvendinimas priklauso nuo to, ar pasiekti konkretūs sutartyje nustatyti tarpiniai tikslai.
11. Jei tarpiniai tikslai nepasiekti, veiksmas, remiantis sutartimi, sustabdomas, pakeičiamas arba nutraukiamas. Jis gali būti nutraukiamas ir tuo atveju, jei neįmanoma užtikrinti numatyto išplitimo rinkoje.
- Atsižvelgdama į išorės nepriklausomų ekspertų atliktos projekto peržiūros rezultatus, Komisija gali nuspręsti padidinti mišrų finansavimą iš Europos inovacijų tarybos lėšų.

44 straipsnis

Išorės ekspertų skyrimas

1. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 237 straipsnio 3 dalies, išorės ekspertai pagrįstais atvejais gali būti atrenkami neskelbiant kvietimo pareikšti susidomėjimą su sąlyga, kad atranka atliekama skaidriai.
2. Remiantis Finansinio reglamento 237 straipsnio 2 ir 3 dalimis, atlygis išorės ekspertams mokamas pagal standartines sąlygas. Pagrįstais atvejais, remiantis atitinkamais rinkos standartais, gali būti nustatytas didesnis, nei standartinėse sąlygose numatytas, tinkamas atlygis – visų pirma tai taikoma konkrečioms aukšto lygio ekspertams.
3. Be informacijos, skelbiamos pagal Finansinio reglamento 38 straipsnio 2 ir 3 dalis, Komisijos arba finansavimo įstaigos interneto svetainėje bent kasmet skelbiami individualiai paskirtų išorės ekspertų, vertinančių paraiškas dėl dotacijų, vardai ir pavardės ir jų kompetencijos sritys. Ši informacija renkama, tvarkoma ir skelbiama laikantis ES duomenų apsaugos taisyklių.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

SU PROGRAMA SUSIJUSI STEBĖSENA, KOMUNIKACIJA, VERTINIMAS IR KONTROLĖ

45 straipsnis

Stebėseną ir ataskaitų teikimas

1. V priede kartu su poveikio trajektorijomis pateikiami rodikliai, kuriais grindžiama Programos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnyje nustatytų tikslų, ataskaita.
2. Komisijai pagal 50 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl V priedo pakeitimų, kad reikiamais atvejais būtų papildyti arba pakeisti poveikio trajektorijos rodikliai ir nustatytos pradinės ir siektinos reikšmės.
3. Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad programos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku. Todėl Sąjungos lėšų gavėjams ir (jei reikia) valstybėms narėms nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

46 straipsnis

Informavimas, komunikacija, viešinimas, naudojimasis rezultatais ir jų sklaida

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo Sąjungos lėšų kilmę ir užtikrina jų matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus) teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

2. Komisija vykdo su Programa ir jos veiksmais bei rezultatais susijusius informavimo ir komunikacijos veiksmus. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politikos prioritetus, susijusius su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.
3. Komisija taip pat parengia naudoti rezultatus ir jų sklaidos strategiją, kurios tikslas – didinti rezultatų ir žinių, sukurtų vykdant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal Programą, prieinamumą ir sklaidą siekiant, kad jais būtų greičiau pasinaudota rinkoje ir kad Programa padarytų didesnę poveikį. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politikos prioritetus, taip pat prie informavimo, komunikacijos, viešinimo, naudoti rezultatus ir jų sklaidos veiklos, susijusios su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.

47 straipsnis

Programos vertinimas

1. Programos vertinimai atliekami laiku, kad jų rezultatais būtų galima remtis priimančiam sprendimui dėl programos, ją pakeisiančios priemonės ir kitų su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusių iniciatyvų.
2. Tarpinis Programos vertinimas atliekamas, kai yra pakankamai informacijos apie Programos įgyvendinimą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo Programos įgyvendinimo pradžios. Šiuo vertinimu, kurį atliekant vertinamas ir ilgalaikis ankstesnių bendrųjų programų poveikis, remiamasi atitinkamais atvejais koreguojant programos įgyvendinimą.
3. Baigiant įgyvendinti Programą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams po 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos, Komisija atlieka galutinį Programos vertinimą. Atliekant šį vertinimą, vertinamas ir ilgalaikis ankstesnių bendrųjų programų poveikis.
4. Vertinimų išvada ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

48 straipsnis

Auditai

1. Programos kontrolės sistema užtikrinama tinkama pasitikėjimo ir kontrolės pusiausvyra, atsižvelgiant į administracines ir kitas kontrolės išlaidas, patiriamas visais, ypač dalyvių, lygmenimis.
2. Programos audito strategija grindžiama finansiniu reprezentatyviosios visos Programos išlaidų imties auditu. Reprezentatyvioji imtis gali būti papildoma imtimi, sudaryta remiantis su išlaidomis susijusios rizikos vertinimu. Iš skirtingų Sąjungos programų lėšų bendrai finansuojamų veiksmų auditas atliekamas tik kartą ir apima visas susijusias programas bei kiekvienoje jų nustatytas taikytinas taisykles.
3. Be to, Komisija ar finansavimo įstaiga gali rengti bendras gavėjų sistemų peržiūras. Šias neprivalomas tam tikrų rūšių gavėjams taikomas bendras peržiūras sudaro sistemų ir procesų auditas ir operacijų auditas, kurį atlieka kompetentingas

nepriklausomas auditorius, turintis reikiamą kvalifikaciją statutų nustatytam apskaitos dokumentų auditui atlikti pagal Direktyvą 2006/43/EB³⁴. Šios peržiūros gali būti atliekamos tuo atveju, kai Komisija ar finansavimo įstaiga nori gauti bendrą patikinimą dėl patikimo finansinio išlaidų valdymo ir persvarstyti, koks turi būti *ex post* auditų mastas ir reikalavimai dėl finansinių ataskaitų sertifikatų.

4. Remiantis Finansinio reglamento 127 straipsniu, Komisija ar finansavimo įstaiga gali kliautis Sąjungos įnašų naudojimo auditais, atliktais kitų asmenų ar subjektų, tarp jų ir Sąjungos institucijų ar įstaigų neįgaliotų asmenų ar subjektų.
5. Auditai gali būti atliekami ne vėliau kaip per dvejus metus po likučio išmokėjimo.

49 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisijai arba jos atstovams ir Audito Rūmams suteikiami įgaliojimai remiantis dokumentais ir patikrinimais vietoje atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų pagal šį reglamentą, auditą arba, jei jie yra tarptautinės organizacijos, jų patikrinimus laikantis su tomis organizacijomis sudarytų susitarimų.
2. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikras ir inspektavimus vietoje, remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 nuostatomis ir procedūromis, kad nustatytų, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos arba kitos neteisėtos veiklos, kenkiančios Sąjungos finansiniams interesams, atvejų, susijusių su Sąjungos finansavimu ar biudžeto garantijomis, teikiama pagal šį reglamentą.
3. Trečiųjų valstybių kompetentingos institucijos ir tarptautinės organizacijos taip pat gali būti paprašytos pagal savitarpio teisinės pagalbos susitarimus bendradarbiauti su Europos prokuratūra, kai ji atlieka pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 jos kompetencijai priklausančius nusikalstamų veikų tyrimus.
4. Nedarant poveikio 1 ir 2 dalims, bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis susitarimuose, sutartyse, dotacijų susitarimuose ir kituose teisinių įsipareigojimų dokumentuose, taip pat įgyvendinant šį reglamentą sudarytuose susitarimuose, kuriais nustatoma biudžeto garantija, pateikiamos nuostatos, kuriomis Komisijai, Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai pagal savo kompetenciją atlikti tokius auditus ir patikras bei inspektavimus vietoje. Į jas įeina nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad lygiavertės teisės suteiktų visos trečiosios šalys, susijusios su Sąjungos lėšų arba finansavimo operacijos, kuriai visai ar kurios daliai taikoma biudžeto garantija, įgyvendinimu.

³⁴ 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB (OL L 157, 2006 6 9, p. 87).

50 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 45 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2028 m. gruodžio 31 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 45 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 45 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 1291/2013 ir Reglamentas (ES) Nr. 1290/2013 panaikinami nuo 2021 m. sausio 1 d.

52 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi poveikio susijusių veiksmų tęsimui ar keitimui pagal Reglamentą (ES) Nr. 1291/2013 ir Reglamentą (ES) Nr. 1290/2013, kurie toliau taikomi tiems veiksams tol, kol jie užbaigiami. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1290/2013 ir pagal atitinkamus finansavimo įstaigų pagrindinius aktus priimti darbo planai ir juose numatyti veiksmai taip pat yra toliau reglamentuojami Reglamento (ES) Nr. 1290/2013 ir tų pagrindinių aktų tol, kol jie įgyvendinami.
2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos užtikrinti perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal ankstesnį Reglamentą (ES) Nr. 1291/2013, prie šios programos.

53 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas